БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 153 (18.331). • Шанба, 1982 йил 3 июль. • Баҳоси 3 тийин.

СССР 60 ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

БАЛИҚЧИЛИКНИ ИНТЕНСИВ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Балиқ — етти хазинанинг бири. Меҳнаткашлар дастурхонини тўкин-сочин қилишда, аҳолининг овқатланиш структурасини яхшилашда балиқчиликнинг бутун чоралар билан ривожлантирилиши катта аҳамият касб этади. КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми тасдиқлаган СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси буни яна бир карра исботлади.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ғамхўрлиги туфайли республикамизда кейинги йилларда балиқчилик тармоғи [illegible]. Қорақалпоғистон АССР ҳамда барча областларда [illegible] минг гектарга тенг майдонда ҳавзалар барпо этилиб, балиқчилик хўжаликлари ташкил қилинди. Жиззах, Хоразм, Бухоро областлари ҳамда ҚҚАССРнинг табиий сув ҳавзаларида 45 минг гектардан зиёд майдонни кўлтовар хўжаликларига айлантириш [illegible] Ўзбекистон ССР Балиқчилик хўжалиги давлат комитети системасидаги [illegible] механизациялашган колонналар [illegible]. Балиқчилик хўжалиги [illegible] 1975 йил [illegible] 137 минг центнер балиқ [illegible].

Илғор балиқчилик хўжаликлари коллективлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш [illegible]. Хусусан, Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Балиқчи» экспериментал-намунали балиқ совхози бирлашмаси, «Дамачи» балиқчилик хўжалиги, Хоразм балиқчилик комбинати коллективларининг иброли ишлари диққатга сазовор. [illegible] бот билан қидириладиган, кадрлар тайёрлаш ҳақида, уларнинг маданий-маиший шароитлари тўғрисида чинакамига ғамхўрлик кўрсатиладиган жойларда, шак-шубҳасиз зафар ва ютуқлар қўлга киритилади. Хўш, ана шу муҳим масалалар хўжалик органлари, маҳаллий партия ва касаба союз ташкилотларининг диққат марказида ҳамма вақт ҳам турибдими? Афсуски, йўқ. Республикадаги бир қатор балиқчилик хўжаликларининг ишлаб чиқариш фаолияти таҳлили уларда бир гектар майдондан олинаётган маҳсулдорлик 7—10 центнердан ошмаётганлигини, Ўзбекистон ССР Балиқчилик хўжалиги давлат комитети бундай ачинарли ҳолга тоқат қилиб келаётганлигини кўрсатмоқда. Бунинг устига, ўтган йили ҳавза хўжаликларининг қувватларини ўзлаштириш 75 процентда қолиб кетганлиги ҳам балиқчиликни интенсив ривожлантиришда фойдаланилмаётган анча резервлар мавжудлигидан далолат беради.

«Озиқ-овқат программаси, — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида қилган докладида, — муддатига кўра ҳар хил — ҳам узоқ муддатли, ҳам ўртача муддатли, ҳам шошилинч, кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни ўртага қўймоқда. Менинг фикримча, ҳозир айни шошилинч, кечиктириб бўлмайдиган вазифаларни юмушларимиз марказига қўйишимиз лозим». СССРнинг Озиқ-овқат программаси барча меҳнат аҳли каби республикамиз балиқчиларидан ҳам тармоқни ҳамда балиқ етиштиришнинг ҳамма технологик жараёнларини интенсивлашни, фан-техника тараққиёти ва илғорлар тажрибасидан фойдаланган ҳолда сунъий кўл ва ҳавзаларнинг ҳар гектар майдонидан кўриладиган самарадорликни ўстиришни талаб қилади. Ўзбекистон ССР Балиқчилик хўжалиги давлат комитети КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларида белгилангандек, балиқчилик хўжаликларини реконструкциялашни сабот билан изчил давом эттириши, ҳавзаларни ўғитлашнинг янги усулларини кенгроқ жорий қилиши, балиқларнинг қимматбаҳо ноёб турларини урчитишни яхшилаши керак. Энг муҳими, ҳар бир сўмни шундай ҳисоб-китоб билан сарфлаш лозимки, у пировард натижада мумкин қадар кўпроқ самара берсин.

Балиқчилик — Озиқ-овқат программасининг энг муҳим таркибий қисмларидан бири. Вазифа — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми йўл-йўриқлари асосида балиқ хўжалигини янада ривожлантириш, товар балиқ етиштирадиган катта-катта хўжаликларни барпо этиш, беш йиллик охиригача кўл ва ҳавзалардан балиқ овлашни 500 минг центнерга етказиш учун мавжуд ҳамма ресурс ва резервларни сафарбар қилиш, уларни оқилона ишлатишдан иборат. Барча министрлик ва идораларнинг раҳбарлари ўз тасарруфларидаги саноат корхоналарининг сув ҳавзаларидан балиқ етиштириш мақсадида кенг фойдаланиш хусусида жиддийроқ ўйлаб кўришлари зарур. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги учун сув омборлари ва табиий сув ҳавзалари ёнида балиқчалар ўстириш мақсадида махсус ҳовузлар қуришни жадаллаштириш вақти етди. Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги балиқларга бериладиган донадор аралаш озуқа сифатини яхшилаши даркор. Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги республика балиқчилик хўжаликларининг мутахассис ихтиологларга бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондиришни планлаштириши лозим. Савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув» балиқ ва балиқ маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинлар сонини муттасил кўпайтириб бориш, уларни махсус қурилмалар билан жиҳозлаш масалаларини ижобий ҳал этишлари даркор. Хуллас, республикамизда балиқчиликни ҳар томонлама тараққий эттиришга конкрет ҳисса қўшиш агросаноат комплексига кирувчи ҳамма манфаатдор ташкилотларнинг шарафли бурчидир.

Балиқчиликни жадал суръатлар билан ривожлантириш маҳаллий партия, совет ташкилотлари, хўжалик органлари олдида турган муҳим вазифалардандир. Улар балиқчилик хўжаликларининг ишига чуқурроқ кириб боришга, ишлаб чиқариш коллективлари эришаётган кўрсаткичларни ўрганиш ҳамда таҳлил этишга билимдон мутахассисларни жалб қилишга, зиммага олинган юксак мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашга даъват этилгандирлар. Таҳлил натижаларини партия ва касаба союз комитетлари мажлисларида тез-тез муҳокама қилиб туриш, биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, аҳволни яхшилаш йўлларини қидирмоқ мақсадга мувофиқдир. Бу — балиқчилик хўжаликларига бериладиган конкрет ёрдам, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажаришга қўшиладиган салмоқли ҳисса бўлади.

Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз заршуночлари юбилей йилида ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга аҳд қилишган. Уста пахтакор Омонжон Сатторов етакчилик қилаётган бригада аъзолари эса СССРнинг 60 йиллиги нишонланадиган йилда ҳар гектар ердан 60 центнердан «оқ олтин» етиштиришни кўзлаб меҳнат қилишяпти. Бригада коллективи ғўза парваришини юксак агротехника қоидалари асосида олиб бораётганлиги туфайли ғўзалар бараж ривожланмоқда. Кун сайин шонага шона, гулга гул қўшилмоқда. Суратда: тажрибали сувчи Отажон ота Ғофуров ёш сувчилардан Мухторжон Рустамов ва Ғуломжон Маъмуровлар билан.

Т. Ҳамроқулов фотоси.

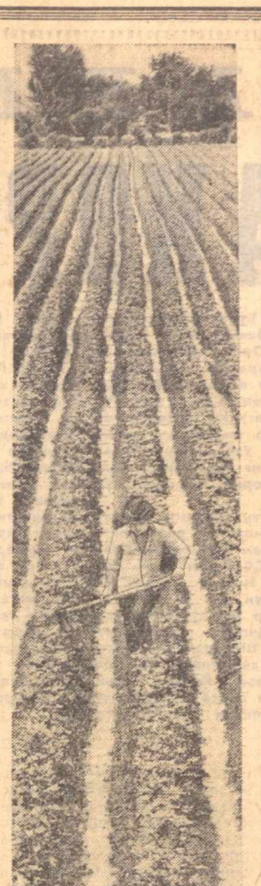

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг Маҳамат Нозимов бошлиқ бригадаси аъзолари мавжуд 120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта етиштириш учун ғўза парваришини намунали олиб боришмоқда. Суратда: бригаданинг илғор сувчиси Мавлуд Нозимов иш устида.

А. Абалян фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

КПСС Марказий Комитетида СССР Фанлар академияси илмий муассасалари, СССР Госплани, министрликлар, идоралар, олий ўқув юртлари ва бошқа ташкилотлардаги экономист олимларнинг кенгаши бўлди. Кенгашда КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь ва 1982 йил май Пленумларининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет жамиятини иқтисодий ва социал жиҳатдан янада ривожлантиришни таъминлаш, халқ хўжалигини интенсив тараққиёт йўлига тезроқ кўчириш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, бошқарувни, бутун хўжалик механизмини такомиллаштириш тўғрисида берган йўл-йўриқларини амалга ошириш соҳасида экономика фани олдида турган вазифалар кўриб чиқилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих сўзга чиқдилар.

Ҳозирги босқич иқтисодий илмий муассасалар, экономист олимлар олдига хусусан, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ижтимоий ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштириш ва ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш, экономикани бошқариш системасини яхшилаш йўлларини ишлаб чиқиш соҳасида янги, янада юксак талаблар қўяётганлиги таъкидлаб ўтилди. Мамлакатда вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланишни яхшилаш, маҳсулот ишлаб чиқариш учун сарфланадиган материал ва энергия миқдорини камайтириш, капитал маблағларнинг берадиган самарасини ошириш масалалари олимларнинг диққат-марказида туриши керак.

СССР Фанлар академияси, СССР Госплани ҳамда СССР Фан ва техника давлат комитети илмий муассасаларнинг ишини мувофиқлаштириб олиб боришни кучайтиришлари, хўжалик механизми проблемалари юзасидан назарий тадқиқотларни чуқурлаштириш ва амалий ечимларнинг йўналишларини юксак даражага кўтаришга эришишлари, социалистик экономикани бошқаришни такомиллаштириш соҳасида партия ишлаб чиққан тадбирларни амалга оширишда иқтисодий фан билан ишлаб чиқаришнинг ўзаро алоқаларини мустаҳкамлашлари лозим. Халқ хўжалигида планли иш даражасини, иқтисодий восита ва омилларнинг таъсирчанлигини ошириш, тежамкорликни ва хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш учун илмий тадқиқотларнинг натижаларидан фойдаланишни яхшилаш тавсия этилди. Илмий ташкилотлар олимларнинг ижодий активлигини ривожлантиришни таъминлашлари, улар бажараётган ишларни ташкил қилишни такомиллаштиришлари ва бу ишларнинг самарадорлигини оширишлари керак.

Олимлар ўз нутқларида ўтказилаётган тадқиқотларнинг тематикаси ва якунлари тўғрисида гапирдилар, халқ хўжалигидаги мавжуд резервларни сафарбар қилиш методлари, марказлаштирилган планли раҳбарлик афзалликларидан тўлароқ фойдаланиш ва бирлашмалар ҳамда корхоналарнинг хўжалик ишлари соҳасидаги ташаббусини янада ривожлантириш имкониятлари тўғрисида ўз мулоҳазаларини айтдилар.

(ТАСС).

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● САРАНСК

Саранск автосамосвал заводининг коллективи тежалган металлардан ясалган автомобиллар карвонини Ноқоратупроқ зонанинг колхоз ва совхозларига юборди. Автомобилсозлар шу 25 та машинани чиқариб СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига зиммаларига олган социалистик мажбуриятларининг муҳим бир бандини муддатидан илгари бажардилар.

● СУМИ

Суми «Химпром» бирлашмасида ем-хашакнинг самарали консерванти ишлаб чиқарила бошланди. Яқинда ишга туширилган янги цехдан истеъмолчиларга маҳсулотнинг биринчи туркуми — натрий пиросульфити юборилди. Бу порошоксимон модда ем-хашакни узоқ сақлаганда унинг озуқа хоссалари йўқолмаслигига ёрдам беради. Ҳар йили цехда 25 минг тонна шундай препарат ишлаб чиқарилади.

● КЛАЙПЕДА

Йиғма маиший комплекслар қурувчиларга кўп қулайликлар келтиради. Бу ердаги темир-бетон конструкциялар заводи шу комплекс деталларини ишлаб чиқара бошлади. Қурувчилар навбатдаги уй-жой районини, корхонани қуришга киришаётиб, бу биноларни бир неча соат ичида монтаж қиладилар ва коммуникацияларга улайдилар. Тез орада Литва ССРдаги барча қурилиш коллективлари шундай йиғма уйларни олади.

(ТАСС).

СОВЕТ ЭКОНОМИКАСИ КОМАНДИРЛАРИ

1 июль куни СССР Министрлар Советси ҳузуридаги Халқ хўжалиги академияси тингловчиларининг навбатдаги, учинчи битирув маросимига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Президиумда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Макеев, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирларининг биринчи ўринбосарлари Ю. А. Белик, Н. И. Бочков, С. Г. Шчербаков, СССР министрлари ва давлат комитетларининг раҳбарлари, таниқли олимлар, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари ўтирибдилар.

Йиғилишда В. Н. Макеев сўзга чиқди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежнев номидан академияда ўқишни тамомлаб чиққан кишиларни, халқ хўжалиги академиясининг бутун коллективини шонли воқеа билан қизғин табриклади.

Академияни тамомлаб чиқувчилар, дели нотиқ, КПСС XXVI съездининг, партия Марказий Комитети 1981 йил ноябрь ва 1982 йил май Пленумларининг тарихий қарорлари туфайли ижтимоий-сиёсий фаолият юксалган бир вазиятда амалий ишга қайтиб борадилар. Бу қарорлар бутун жамиятимиз тараққиётининг асосий йўналишларини белгилайди. Ҳозирги кунда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини тантанали кутиб олишга тайёрланаётган бутун мамлакат, бутун совет халқи бу қарорларни амалга ошириш учун курашмоқда.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Малакали мутахассислар тайёрлаш ва илмий-тадқиқотларни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун **Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти Халқлар дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1982 йил 2 июль.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

БУХОРО ОБЛАСТИ СОСТАВИДА ГАЗЛИ РАЙОНИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш истиқболларини назарда тутиб, халқ хўжалигига раҳбарликни янада кучайтириш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Халқ депутатлари Бухоро область Совети ижроия комитетининг илтимоси қондирилсин — Бухоро области составида маркази Газли шаҳрида бўлган Газли райони тузилсин.

Ғиждувон районидаги Кўкча, Пешку районидаги Жонгелди, Ромитан районидаги Қизилравот қишлоқларининг территориялари, Шофиркон районидаги «Ғалаба» совхози ерларидан фойдаланиш чегараларидаги Қалмоқон қишлоғи территориясининг бир қисми, Свердлов районидаги Свердлов номли совхоз ерларидан фойдаланиш чегараларидаги Свердлов номли қишлоқ территориясининг бир қисми ва Қоракўл районидаги «Қоракўл» совхози ерларидан фойдаланиш чегараларидаги Зиёрат қишлоғи территориясининг бир қисми Газли райони составига берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри, 1982 йил, 2 июль.

ПАРРАНДАЧИЛИК ФЕРМАЛАРИ

«Узколхозстрой» бўлинмаларининг коллективлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Қишлоқ қурувчилари республика колхозлари учун янги кичик паррандачилик комплексларини бирин-кетин ишга туширмоқдалар. Бирлашманинг механизациялашган колонналари йил бошидан буён 120 мингта паррандага мўлжалланган фермаларни қуриб бердилар. Задарё районидаги «Правда», Ғиждувон районидаги Карл Маркс номли колхозларга 12 мингтадан парранда учун мўлжалланган «фабрикалар» қуриб топширилди. Паррандахоналар энг янги технологик асбоб-ускуналар билан жиҳозланган, биноларга кўп ярусли катак батареялар ўрнатилган, автомат қурилмалар микроиқлимни вужудга келтирмоқда.

«Узколхозстрой» бирлашмасининг беш йиллик иккинчи йили планларида колхозлар учун 25 та кичик комплекс қуриб бериш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

Мажбуриятларнинг бажарилишини текширамиз

ОЛДИНГИ ШУҲРАТ ҚАНИ?

Муборак газни қайта ишлаш заводи Иттифоқдаги энг йирик газ саноати корхоналаридан биридир. Ўтган йили корхонанинг учинчи навбати қурилиб битказилгач, заводнинг қуввати яна ҳам ошди. Йилига 15 миллиард кубометр газни қайта ишлаш ва 375 минг тонна олтингугурт ишлаб чиқариш имкониятини қўлга киритди.

Ҳозирги пайтда корхонанинг учала навбатидаги ишлаб чиқариш участкасида 800 дан зиёд ишчи, инженер-техник ходим меҳнат қилмоқда. Улар орасида ишлаб чиқаришнинг ажойиб новаторлари бор. 1-цехдан слесарь В. Востриков, 2-цехдан оператор А. Пивоваров, 5-цехдан оператор В. Мартюшов, 6-цехдан машинист А. Булгаков, 7-цехдан приборчи А. Карикин, 8-цехдан слесарь-электрчи Г. Багиров, 10-цехдан токарь И. Марченко каби машъал ишчилар катта коллективнинг фахри ҳисобланишади. Бу пешқадамлар социалистик мусобақа асосида ғайрат билан ишлаб, ойлик топшириқларини 110—120 процентдан уддалашмоқда.

Аммо, бутун бошли корхона шундай ютуқларга эришаяптими? Афсуски, йўқ. Ўтган йилги ютуқлар соясида бу йил жиддий нуқсонлар содир бўлмоқда. Тўғри, корхона коллективи йил бошида 15 миллиард кубометр газни қайта ишлаш, 8 минг тонна конденсат ва 375 минг тонна олтингугурт ишлаб чиқаришга қарор қилган эди. Бироқ, январь ойидаёқ сўз билан иш бирлиги бузилди. Оқибатда ойлик план 80,1 процентга бажарилди, холос. Февраль ойи плани эса 90,1 процент атрофида қолиб кетди. Кейинги ойларда бир оз ижобий ўзгариш юз берган бўлсада, бунинг беш ойлик планга нафи тегмади. Ўтган беш ойда завод 6 миллиард 273 миллион кубометр ўрнига бор-йўғи 5 миллиард 918 миллион кубометр газни қайта ишлади ёки бу соҳадаги план 94,3 процентга бажарилди, холос.

Хўш, Муборак газ комплексига нима бўлди? Планларнинг ўлда-жўлда қолаётганлигининг асосий сабаблари нимада, деган ҳақли саволлар туғилиши турган гап. Биз яқинда корхонада бўлиб, ана шу саволларга жавоб изладик. Завод партия ташкилотининг секретари Л. Филиппова ва бош инженер ўринбосари В. Селеванов ўртоқлар қолоқлик сабабларини корхонада малакали ишчиларнинг етишмаслиги, кадрлар қўнимсизлиги билан изоҳламоқчи бўлишди. Тўғри, бу фикрда жон бор. Заводда 917 киши ўрнига бор-йўғи 840 ишчи ишлаб чиқариш билан шуғулланади, холос. Сув билан ҳаводек зарур компрессор машинисти, оператор ва слесарь касбидаги 77 нафар малакали ишчи етишмайди. 217 нафар мутахассис ўрнига атиги 132 нафар киши ишлаётир.

План бўлимининг бошлиғи Р. И. Сафрайдернинг айтишича, ўтган йили 405 киши ишдан бўшаб кетган. Шундан 41 киши маданий-маиший шарт-шароит йўқлигидан бўшашга мажбур бўлган. Бу йилги ҳисоб-китобга қараганда, дастлабки кварталнинг ўзида корхонадан 132 нафар ишчи ишдан бўшаган экан. Инкор этмаймиз, қанча киши ишдан бўшатилса, шунча янги ишчи ишга қабул қилиняпти ҳам. Лекин, ишчи эндигина касбни ўрганганда арзимаган сабаб билан ишлаб чиқаришни ташлаб кетиши корхонага турган-битгани зиён.

Нафсиламбирини айтганда, кадрлар қўнимсизлигига уй-жойнинг етишмаслиги биринчи, энг муҳим сабаб бўлса, иккинчи томондан маданий-оқартув ишларининг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда. Фактларга мурожаат қилайлик: ўтган йили завод ишчилари учун 33 минг квадрат метр уй-жой қурилиши керак эди. Қурилгани 17 минг квадрат метрни ёки 50 процентни ташкил этади. Бу йил 54 минг квадрат метр ўрнига 3 минг квадрат метр уй-жой қурилганлигини қандай баҳолаш мумкин? Афтидан, бу ачинарли манзара «Узбекгазжильстрой» тресті раҳбарларини ҳечам ташвишлантирмаётганга ўхшайди.

Муборакнинг шаҳар сифатида гавдаланганига 10 йил тўлаётган бўлса, заводнинг қурилганига ҳам шунча йил бўляпти. Бирок, шундай бир саноат шаҳарчасида арзирли клуб ва кинотеатр йўқ. Ваҳолонки, корхона ишлаб чиқаришининг юрагини ташкил этувчи ишчилар асосан ёшлардан иборат. Улар бўш пайтларида нима билан шуғулланишнинг ҳисобини топишолмайди.

Ишчиларга савдо хизмати кўрсатиш ва умумий овқатланиш корхоналари иши ҳам мутлақо талабга жавоб бермайди. Дўконларга сут-қатиқ, сабзавот маҳсулотлари келтирилмайди. Гугурт, совун, сочиқ каби кундалик эҳтиёж моллари йўқ. Ошхоналарда овқатларнинг хили кам, сифати паст. Ишчилар таъминоти, савдо ташкилотларининг эса парвойи-палак.

Биз «Союзузбекгазпром» бирлашмасининг бошлиғи ўринбосари М. И. Мелешченко билан суҳбатлашдик.

— Муборак газни қайта ишлаш заводининг ночор аҳволга тушиб қолишига кадрлар қўнимсизлигидан ташқари электр энергиясининг етарли эмаслиги ҳам сабабчи, — деди у. — Корхона қурилганда 6 миллиард кубометр газни қайта ишлаш қувватига эга эди. Бу рақам 1979 йилда 10 миллиард кубометрга етди. Ўтган йили эса учинчи навбат ишга тушиб, бу кўрсаткич 15 миллиардни ташкил этди. Мавжуд иссиқлик электр марказининг эса корхонани катта қувват билан ишлатишга кучи етмайди. Янги иссиқлик электр марказ (ТЭЦ)и қурилишини эса «Узбекгидроэнергострой» тресті икки йилдан бери резинадай чўзаётир.

Бундан ташқари, заводнинг бир маромда ишламаслигига корхона «хўжайинлари» (директор Ю. Ю. Николаев, бош инженер В. А. Гришенко)нинг ҳам бирмунча «айблари» бор. Чунки улар томонидан ишлаб чиқариш участкалари ва технологик жиҳозларни тез-тез назорат қилиш ва вақт-вақти билан текшириб туриш ишлари бўшаштириб юборилган.

Муборак газ комплексининг иккинчи ва учинчи навбатлари қурилишида бош пудратчилик қилган «Муборакгазпромстрой» тресті (бошқарувчиси Г. А. Богижонов) қурилиш-монтаж ишларида айрим чалкашликларга йўл қўйганлиги кейинчалик кўзга ташланиб қолди. Баъзи цехларда йирик механизм ва ускуналар остидаги пойдевор чала-чулпа ташланган. Бўёқ-шувоқ ишлари ҳам сифатсиз. Кабеллар яхши монтаж қилинмаган. Технологик жиҳозларни бир-бирига улаш ишлари қўл учида бажарилган.

Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили — СССР 60 йиллиги нишонланадиган кутлуғ йил. Аҳвол шу тарика давом этаверса, завод юбилей йили план ва мажбуриятларини барбод бериши мумкин. Бу ташвишли ҳол корхона раҳбарларини, қолаверса, «Союзузбекгазпром» бирлашмаси ва Муборак район партия комитетидаги масъул ўртоқларни ҳам безовта қиляпти. Шунинг учун ҳозир қолоқликдан қутулиш чоралари кўриляпти. Култоғ—Зеварда группа газ конларининг запасдаги установкаси қурилиши авж олдирилиб юборилди. Бешинчи иситиш қозони қурилиши ниҳоясига етай деб турибди. Комплекснинг иккинчи ва учинчи навбатидаги қисман ишдан чиққан ускуна ва механизмларини реконструкция қилиш давом этмоқда. Ахборот ва ҳисоблаш маркази ҳамда маиший бино қурилиши кун сайин тезлаштирилмоқда. Хуллас, қуруқ гап ўрнини амалий иш эгалламоқда. Агар ишни шундай ташкил этишда давом этилса, шубҳасиз, Муборак газни қайта ишлаш заводининг олдинги шуҳратини тиклашга имонимиз комил.

М. КАРОМОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СССР 60

ЎЗБЕКИСТОН: ПАХТАКОРЛАР ЗАМИНИ

Бутуниттифоқ меҳнат тақсимоти ва меҳнатни ихтисослаштиришда Ўзбекистон ССР зиммасига табиатнинг ўзи мамлакатни пахта билан таъминлаш вазифасини ато этган дейиш мумкин.

Ўзбекистоннинг бойлиги на фақат пахта билан машҳур. Бир ярим мингдан зиёд саноат корхоналари унинг ривожланган индустриясини кўз-кўз қилиб турибди. Бу ерда иттифоқ аҳамиятига эга бўлган бир қатор тармоқлар мавжуд: Ўзбекистонда газ қазиб чиқарилади ва рангли металлар эритилади, пахтачилик учун комплекс қишлоқ хўжалик машиналари, тўқимачилик маҳсулотлари ва озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Республика бутун революциягача бўлган Россияда ишлаб чиқарилганига нисбатан 20 баравар ортиқ электр энергияси ишлаб чиқармоқда. Унинг қишлоқ хўжалиги Ватанга пахтадан ташқари юз минг тонналаб шоли, узум, мева, сабзавот, чорвачилик маҳсулотлари етказиб бермоқда.

Аммо совет республикалари оиласида Ўзбекистоннинг асосий улуши ва энг биринчи интернационал бурчи пахтадир. Оппоқ пахта кўсаги Ўзбекистоннинг гербига зеб бериб турибди. Оппоқ кўсаклар миллий орнаментнинг ажралмас қисмига айланди. Республиканинг пахтачиликда эришган ажойиб муваффақиятлари Ўзбекистон меҳнаткашлари жасоратининг фахри ва мезони, республика ҳар томонлама равнақ топишининг асосидир. Ўзбекистоннинг ҳамма жойида «Бизларнинг ҳаммамиз — пахтакормиз!» деган шиорни учратиш мумкин.

Партия, давлат, бутун халқимиз республиканинг асосий тармоғини ривожлантиришда унга катта ёрдам бермоқда. «Совет Ўзбекистони доимо СССРдаги барча қардош халқлар билан ёнма-ён, узвий бир сафда борганлиги учун ҳам у ўтмишдаги қолоқликдан шу қадар тез кўтарилиб, ҳар томонлама ривожланган, гуллаб-яшнаб турган республикага, Шарқдаги энг илғор давлатлардан бирига айланишга муваффақ бўлди», — деди ўртоқ Леонид Ильич Брежнев шу йил март ойида Ўзбекистонга учинчи Ленин орденини топшираётган пайтда. Республика бу орденга ўнинчи беш йилликдаги ишлари учун сазовор бўлган эди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг республикада бўлиши ҳам байрам кайфияти, ҳам амалий ишчанлик вазиятини вужудга келтирди. Леонид Ильич Тошкентда сўзлаган нутқларида Ўзбекистон ўн биринчи беш йилликда ҳам КПСС XXVI съезди қарорларини бажара бориб, яхши старт олди деб таъкидлади. Шу билан бирга у республика экономикасини, социал ҳаёти ва маданиятини янада ривожлантириш юзасидан бир қатор туб проблемаларни ўртага ташлади, шу жумладан пахтачиликда, айниқса пахта сифатини яхшилашда ҳали фойдаланилмаётган жуда катта резервлар борлигига эътиборни жалб этди. Барча партия ташкилотлари, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари ана шу йўл-йўриқлар ва маслаҳатларни, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорларини дилларига жо қилиб, бу вазифаларни конкрет ишларда рўёбга чиқармоқдалар.

Ўзбекистон заминининг гуллаб-яшнаши манбаларида аниқ сана битиб қўйилган: 1918 йил 17 май. Шу куни В. И. Ленин Туркистондаги суғориш ишларини ташкил этиш ҳақидаги Декретга имзо чеккан эди. Декретга биноан 500 минг десятина ерни суғориш белгиланганди. Ватан пахтачилиги тарихида яна бир энг муҳим сана бор. РСФСР Меҳнат ва Мудофаа Совети 1921 йил 13 сентябрда В. И. Ленин имзо чеккан пахтачиликни ва пахта саноатини ташкил этиш ҳақидаги Низомни қабул қилган эди. Низомда пахтага давлат монополияси принципи тасдиқланган эди.

Шу тариқа Советлар мамлакати дастлабки йиллардаёқ пахтачилик тармоғини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган асосий иккита масалани: сув масаласини ва пахта етиштириш умумдавлат иши эканлиги ҳақидаги масалани белгилаб берган эди. Проблемага иқтисодий ва сиёсий ёндашув тез орада партиянинг «Пахта мустақиллиги учун!» деган даъваткор шиорига чамбарчас боғланиб кетди. СССР 1932 йилдаёқ оқ толани импорт қилишдан халос бўлди. Орадан кўп ўтмай, Ўзбекистонда пахтадан дастлабки миллион тонна ҳосил олинди.

Қуйидаги рақамларни келтириб ўтиш жоиздир. Ўзбекистонда революциягача бўлган эллик йил ичида 6 миллион тонна пахта йиғиб-териб олинган эди. Бугунги кунда Ўзбекистон ҳар йили худди шунча пахта етиштирмоқда. Ўзбекистоннинг ана шу миллион-миллион тонна пахтаси заминида жуда кўп нарсалар ётибди...

Ўзбекистон замини беқиёс саховатли. Аммо бу замин сув бўлмаса ҳосил бермайди. Ҳатто ҳамма нарсага қудратли табиат ҳам миллион-миллион йиллар оша бу заминда ўт-ўландан бошқа ҳеч нарса етиштира олмаганди. Ўзбекистонда бўлмаган одамларгина унинг территорияси фақат воҳалардан иборат деб ўйлаши мумкин. Табиий сув манбалари бўйидаги табиий воҳалар бу ердаги ғоят улкан саҳро кенгликлари ўртасидаги митти яшил нуқталарни ташкил этарди, холос.

Одатдаги ўсимликка сув бўлса бас, ўсаверади. Аммо Пахтани етиштиришга сувнинг ўзи камлик қилади. Уни меҳр қўшиб йўғрилган Сув билан суғориш керак. Уни етиштириш учун ақлли, ранг-баранг, унумли машиналар керак. Уни етиштириш учун табиат шарт-шароитларига бардошли, ҳосилдор навлар яратувчи фан керак.

Ўзбекистон индустрияси 30-йилларда шундай машиналарни яратишга киришганди. Республикада бамисоли ёмғирдан кейин қийғос чиққан қўзиқорин янглиғ илмий тадқиқот муассасалари иш бошлаб юборганди. У пайтлари қандай қилиб бўлса ҳам Пахта етиштиришга шай турган ишчи қўллари мавжуд эди.

Ҳориждан келган кишилар 1939 йили Катта Фарғона канали ниҳояти 45 кун ичида қазиб бўлинганига ишонишмаганди. Ўшанда 160 минг киши 18 миллион кубометр тупроқ қазиб 270 километрли сунъий дарё йўлини очгандилар! Шунча ишни улар қўлда, кетмон ва белкуракларда бажаришганди. Шундай қилиш мумкинмиди? Мумкин бўлганлигини биламиз. Ўша пайтда қурилиш энг машҳур ва довдор қурилишлардан бўлганди.

Ўша қаҳрамонона эпопея иштирокчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. Шамситдиновни «Катта мироб» дейишади. Ҳозир у Катта Фарғона канали бошқармасининг бошлиғи. Биз у билан Катта Фарғона каналининг бош иншоотларидан бири жойлашган Андижонда учрашиб, муздек сув оқиб турган чинор соясида суҳбат қурдик. Республикада қурғоқчилик эди. Бундай пайтлари бош қашишга ҳам қўли тегмаслигидан нолиб, сувга қараганича сўз қотди:

— Ўшанда биз сувни енгибгина қолмай, ўзимиздан ҳам, асрлардан ҳам устун келгандик...

Эндиликда бу одам беҳисоб сувга бошчилик қилади. Биз диспетчер Клавдия Шаркова навбатчилик қилаётган тўғон минорасига кўтарилдик. Ёлғиз ўзи ўтирарди у. Аммо каналда бутун иш автоматика ҳукмронлик қилганида қандай бўлса, худди шу тарзда борарди. Кнопкалар, графиклар, ёниб ўчаётган приборлар... Жим-житлик. Норииндан қанча сув оқаркин? Қорадарёдан-чи? Диспетчер иккита кнопкани босган эди, пультда иккита рақам ёнди. Ўша дақиқаларда каналдан секундига 182 кубометр сув оқаётганди. Диспетчер яна бир кнопкани босса борми, ўнлаб километр нарида сувнинг йўли очилиб, равон оқиб кетади. Шу жойнинг ўзида тўғонга ўтиб сувнинг сатҳи пасаяётгани ё кўтарилаётганини кўриш мумкин. Сув бомисоли жонли нарсадай! Инсон ҳадсиз-ҳисобсиз тоғ оқимларини жиловлаб, уни у бошдан — бу бошга, у чеккадан — бу чеккага ташлаб туради.

Ҳозир Ўзбекистонда 974 та сув чиқариш-суғориш системаси, 30 мингта гидротехника иншооти, 20 та йирик сув омбори мавжуд. 70 дан зиёд асосий каналлар ўз ўзанлари орқали йилига 50 куб километр сувни элтиб қуймоқда... Бу сув Амударё ва Сирдарёнинг бир йилги оқимига тенг.

Совет халқи 60 йилдан кўпроқ вақт мобайнида Ўрта Осиёда Сув учун чинакамига жанг олиб борди. Эндиликда бу улуғвор иш ғолибона ниҳоясига етмоқда. Региондаги жамики дарёларни узил-кесил жиловлаб йўлга солиш ва сув ресурсларини бошқаришни инсон қўлига тўла-тўкис ўтказиш учун яна бир нечта сув омбори ва бирлаштирувчи каналлар қурилиши лозим. Амалда кўз ўнгимизда планли қишлоқ хўжалик сув таъминоти учун жаҳонда бир нечта энг йирик ягона автоматлаштирилган гидросистемалар яратилиши ниҳоясига етказилмоқда. Ана ўшанда тинкани қуритадиган қурғоқчилик ҳам, аксинча сувнинг «қутуриб» ҳужум қилиши ҳам абадий барҳам топади.

Бундан чиқдики, эндиликда Ўзбекистонда сув ҳамиша лиммо-лим бўладими деган савол туғилади. Мутлақо. Аксинча, Ахир, қанча сув кўп бўлса, шунча кўп ерни ўзлаштириш мумкин. Ҳозир республика эга бўлиб турган 50 куб километр сувга тоғдан ҳам, осмондан ҳам бирон литр сув келиб қўшилмайди-ку. Регионнинг табиий сув баланси ана шундай. Суғориладиган экин майдонлари эса кўпайиб бормоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленумидан кейин экин майдонлари қарийб бир миллион гектар кўпайди. Демак, сувни тежаб-тергаб сарфлаш кераклиги ҳақидаги азалий вазифа бундан буён ҳам янада кўндаланг бўлиб тураверади ва сувдан яна ҳам тежамли, яна ҳам самарали фойдаланиш лозим бўлади.

* * *

Ер тўғрисида ҳам худди шуларни айтиш мумкин. Унинг запаслари ҳам чексиз эмас. Бутун Фарғона водийсида сув камчиллигига барҳам бериш ҳақидаги ўзбекларнинг асрий орзуси яқиндагина рўёбга чиқди: Андижон денгизи қурилиши ниҳоясига етди. Қорадарёда, водийнинг Шарқий дарвозасида тўғон қурилиб, бу дарёни умрбод жиловлади.

Биз қурилиш шайдоси бўлиб қолганмиз. Лекин буни ҳамма ҳам билавермайди. Ахир, бу ерда Братскдагига тенг келадиган тўғон қад кўтарди-ку! Мутахассислар дарҳол бу зилзилага бардошли ажойиб иншоотни жаҳон классидаги иншоотлар тоифасига киритиб қўйишди. Унинг «биқинида» ҳозироқ 1,7 миллиард кубометр сув турибди. Тўғоннинг этакларидан Катта Андижон канали йўл олиб Қирғизистонга канал орқали сув кетади. У йўл-йўлакай бошқа кўпгина қўлбола сув артерияларига мадад бериб, ўз тўлқинларини узоқ-узоқларга — Марказий Фарғонанинг жазирама қумларига олиб ўтади.

Гуллаб-яшнаб турган водийнинг қоқ марказидаги саҳрони «жаннатдаги дўзоҳ» деб аташарди. Сарбаланд кулранг барханларни саҳро шамоли учиради, кўпинча жазирама бўрон уни осмонга кўтариб кетади. Ана ўшанда ҳамма нарса ёниб, теварак-атрофдаги тирик мавжудот ҳалок бўлади. Сувсизликдан Ёзёвоннинг юз минг гектарлаб қумликларига ҳали инсоннинг оёғи етиб бормаган эди. Мана энди водий жисмидаги мадданни яшил воҳага айлантириш навбати етди. Бу ерда район ташкил этилиб, бирданига бир қанча янги совхозлар ташкил этилмоқда.

Ташкил этилмоқда дейиш айтишга осон. Барханлар узра бульдозерлар ва скреперлар ўрмалайди, улар миллион-миллион тонна қумни суради-да, унинг кетидан чиройли қилиб чизилган пайкаллар пайдо бўлади. Наҳотки, шу ерда бирор нарса битса, ахир қум суриб ташланганн билан унинг тагида тупроқ йўқ-ку, қанча қазиганинг билан шағалдан бошқа ҳеч вақо йўқ-ку. Шунда ҳосилотлар ҳазиллашиб: «Гидропоника методини жорий қиламиз...» дейишади. Ёзёвон райижрокомининг раиси А. Ҳайриддинов бўлса конкрет рақамларни айтади: район пландаги 29 центнер ўрнига ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта ҳосили кўтариш мажбуриятини олган. Сув ва меҳнат ҳатто тақир қумликларни ҳам саховатли пайкалга айлантириб юборади... Пахтазор яшнаб турган, боғлар, узумзорлар, полиз экинлари барқ уриб ўсаётган бу жойларни энди водий чаманзорларидан ажратиб бўлмайди.

Андижон денгизи сувсизликдан қаҳраб ётган ерларни ҳам экин оборотига киритиш имконини берди. Энди бу ерда ҳамма нарса — қумликлар ва шағал пиллапоялари, ғиж-ғиж тошли чалов ерлар ва тоғ ёнбағрининг лалмикор ерлари ҳам далалар ва боғ-роғларга айланмоқда. Наманган областида шундай бир нарсани ҳам кўрсатишди: шамол ялаб кетган тоғ ёнбағридаги соз тупроқни бульдозерлар канал новларига солиб кетмоқдалар Сув бўлса шу новдан оқиб, тупроқни шағалли чалов ерларга оқизмоқда. Шу тариқа тупроқ зичлашиб, пайкаллар ҳосил бўлмоқда.

Областнинг тоғ ёнбағирларида 34 та янги боғдорчилик-узумчилик совхози ташкил этилмоқда. Ҳар ер-ҳар ерда тракторлар қияликлар узра ўрмалаб чиқиб, ерларни «дазмоллаб» кетмоқда, кейин ҳайдаб, шудгор қилмоқда. Асрлар оша сувсизликдан қаҳраб ётган тақир ер дарҳол боғлар ва токзорларга бурканмоқда. Қудратли насослар тепаликдаги ана шундай ерларга бир ярим километргача сув чиқариб бермоқда. Текисликдаги ер резерви ҳам камайиб бормоқда. Ўзбекистонда бир миллион гектардан кўпроқ экинзорлар фақат машинада суғорилмоқда.

Бу заминдаги ерлар ҳақида гапирганда уларни ўзлаштириляпти, дейиш умуман мумкин эмас. Ҳар бир пайкални бунёд қилиш керак. Ҳар бир кубометр ер бульдозер, скрепер, экскаватор панжасидан бир неча бор ўтиши керак. Жуда зўр меҳнат қилиш керак. Собиқ Мирзачўл бағри худди шу тариқа ишловдан ўтган. Жиззах ва Қарши даштларида бўлгани каби Мирзачўл кенгликларида ҳам, шунингдек, Амударёнинг қуйи этакларида ҳам суғориладиган деҳқончиликнинг энг йирик янги зоналари вужудга келди. Чўлга комплекс индустриал ҳужум давом этмоқда. Шу беш йилликнинг ўзидагина Ўзбекистонда 485 минг гектар янги ер ўзлаштирилади. Республикада ирригация ва мелиорация ишларига 6.4 миллиард сўм ажратилган.

Аммо кейинроқ бориб ўзлаштиришга яроқли ерлар резерви ҳам қолмайди. Бу эса республика олдига ҳозирданоқ сифат жиҳатидан янги, жуда мураккаб, аммо ҳал этилиши мумкин бўлган вазифаларни кўндаланг қилиб қўймоқда.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов суҳбатда бундай деди:

— Республика аҳолиси ўсиб бораётганлиги учун ҳам ер ва сув камчиллиги проблемаси янада кескинлашмоқда. Кузга бориб республика аҳолиси 18 миллион кишига етади. Суғориладиган майдонлар анча кўпаяётганлигига қарамай, кейинги йигирма йил ичида аҳоли жон бошига ажратиб бериладиган суғориладиган майдон 0.30 гектардан 0.22 гектарга камайди. Ўзбекистонни ҳақли равишда суғориладиган ерлардан самарали фойдаланиш мактаби деб айтишади. Бизда ернинг ҳар бир қаричи ҳисобда. Шунга қарамай тағин олға бориб, деҳқончиликни интенсивлаштиришнинг чуқур резервларига ҳам кириб боришимиз керак.

Республика қишлоқ хўжалигининг кўпдан кўп вазифалари ичида пахта сифатини яхшилаш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш юзасидан актив иш олиб бориш энг асосийси ҳисобланади. Андижондаги «Ўзбекистон» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони З. Собиров бундай деди:

— Колхозда сут соғиб олишнинг миқдорини менга айтинг, мен эса у ерда алмашлаб экиш, пахта ҳосилдорлиги ва сифати қандайлигини айтиб бераман. Ҳозирча биз ҳамон алмашлаб экишни тўғри жорий этмай келяпмиз...

Бунда кимнидир айблаш қийин, мамлакат экономикасида пахта ўз аҳамиятига кўра ғалла, металл, нефтга тенглашади. Пахтанинг ялпи ҳосилини ҳар қандай қилиб бўлса ҳам ошириш лозим эди. Кўп йиллардан буён республикадан дон, гўшт, сут етиштириб бериш талаб қилинмасди, фақат пахта етказиб беринглар, дейишарди. Ўзбекистон бу вазифани шараф билан бажарди, тармоқни кўп жиҳатдан жаҳон эталони даражасига айлантирди. Аммо «ялпи ҳосил» ишга таъсир ўтказмай қололмасди. Бу нарса асосан эскидан пахта етиштириб келинаётган районларга таъсир кўрсатарди. Пахтачилик деган термин бор бу ўринда. Фарғона водийси хўжаликларида экин майдонларининг 85 процентини пахта ташкил этади. Кўп пайкаллар бошқа экинларнинг юзини кўрмайди. Тўғри, водийда ҳам СССР Олий Советининг депутати М. Насриддинова, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ю. Азизов, бошқа юзлаб миришкорлар ҳар гектар ердан 40—50 центнер ва ундан ҳам юқори ҳосил етиштириб келмоқдалар. Лекин улар ҳам «ер чарчаб қолди» дейишмоқда. Улар ҳам алмашлаб экишни жорий этишмоқда.

Хўш, янги зоналардаги манзара қандай? Бу ерда пахта-беда алмашлаб экишни бузишга йўл қўймасликка интилишади. Зотан, беда, маккажўхори, бошқа дон ва озуқа экинлари алмашлаб экишда жуда катта озуқа запаси беради, демак чорвачиликни тезда юксалтиришни таъминлайди. Алмашлаб экишни илмий ташкил этишда пахта вилтдан мумкин қадар камроқ зарар кўришига эришиш жуда муҳим. Чунки Фарғона хўжаликлари вилтдан кўп зарар кўрмоқда. Бу нарса минг марталаб текширишдан ўтказилиб, исботланган. Масалан, Бухоро областининг Ромитан районида ақл ишлатиб, амалга оширилган алмашлаб экишни тўла ўзлаштирган эди, пахта ҳосили дарҳол 31 центнердан 47 центнерга кўтарилди. Айни пайтда озуқа, гўшт, сут етиштириш икки баравар кўпайди. Бундай мисоллар сон-саноқсиздир.

Бу беш йилликда Ўзбекистонда пахта етиштириш суръатлари муқим қилиб белгилаб берилди: ҳар йили ўртача ҳисобда 5.9 миллион тонна пахта етиштирилиши керак. Бу ҳол ҳамма ерда алмашлаб экишни тўғри жорий этиш имконини беради. Алмашлаб экишнинг тўғри жорий этилиши пахта етиштиришни кўпайтирибгина қолмай, балки сифатини ҳам оширади.

Хўжаликлар, корхоналарнинг ўнлаб раҳбарлари, олимлар, район ва область партия комитетларининг секретарлари билан суҳбатлашганимизда сифатни яхшилашнинг бошқа резервларини ҳам айтиб беришди. Одамлар бу резервлардан шу боисдан ҳам ҳамиша фойдаланишмаган эдики, пахтани юқори сортларга топширишдан иқтисодий манфаатдорлик йўқ эди. Турли сортлар учун ҳақ тўлашдаги фарқ ялпи ҳосил ҳисобига қопланиб кетарди. Ҳозир аҳволни яхшилашга киришишди. Бригада пудрати методи, агротехниканинг илғор методлари — кенг қаторлаб, пуштага экиш, туксизлантирилган чигитни экиш ва бошқа усуллар кенг қўлланилмоқда. Ингичка толали пахта етиштириладиган майдонлар кенгайтирилди, фосфор ва калий ўғитларига эътибор кучайтирилди. Шу билан бирга энг яхши агротехникани қўлланиш ва унга риоя қилиш, тола сифати учун масъулиятни бундан буён ҳам ошириш керак. Селекционерларга қўйиладиган талабларни ҳам кучайтириш лозим. Улар кўп иш қилишди, — бизда — дунёда энг шимолий зонада етиштирилаётган пахтадан яхши ҳосил олмоқдамиз. Аммо олимлар пахтанинг янги сортларини тавсия этишаркан, ҳамон кўпинча асосий диққат-эътиборни юқори ҳосилдорликка, яъни «ялпи ҳосилга» қаратиб, толанинг узунлигига, мустаҳкамлигига, ингичкалигига эътибор бермаяптилар.

Пахта сифатининг пасайишини кўпинча машина терими билан боғламоқдалар. Аслида эса сифатга машина терими эмас, балки дефолиацияни бошлаш ва ҳосил йиғим-теримида ҳаддан ташқари шошма-шошарлик қилиниши оқибатида зарар етмоқда, деб ҳисоблашмоқда мутахассислар. Хом, пишиб етилмаган пахта сира яхши тола бермаслиги ҳар бир кишига маълум. Нега бўлмаса, шошилишади? Ахир, иш яхши ташкил этилганида мавжуд 35 минг терим машинаси билан пахтанинг ҳаммасини зарур муддатда териб олиш мумкин-ку.

Яна бир ғоят зарур проблема бор: ҳамма пахта ва толани сақлайдиган омборлар қуриш вақти келди. Республика Компартияси Марказий Комитетида менга бундай маълумотларни кўрсатишди. Пахта бунтларда, ёмғир остида, шамол ва қорда сақланганидан, йилнинг ўн бир ойи мобайнида қайта ишланганидан такрор-такрор қизиб, қайта қуритилиб яна ёмғирда қолганидан оппоқ бунтлар хиралашиб, пахтанинг сифати пасайиб кетади. Республика бундан йилига 360 минг тонна пахта ёки 120 минг тонна соф толани йўқотади. Бу проблема СССР Енгил саноат министрлигига маълум. Лекин министрликдагилар масала «ҳали пишиб етилгани йўқ» дейишмоқда. Ҳолбуки, масала пишиб етилмаганигина эмас, ҳатто пишиб ўтиб кетганига анча бўлди. Миллион-миллион кишиларнинг шижоатли меҳнати билан етиштирилган бебаҳо халқ бойлигига нисбатан бундай муносабатга тоқат қилиб бўлмайди.

Пахтачилик тармоғининг ўзи моҳият эътибори билан Озиқ-овқат программасига бевосита дахлдордир. Ахир ҳар бир тонна пахта — уч минг метр газлама ва тўқсон хил бошқа энг қимматли маҳсулотгина эмас. Ҳар бир тонна пахта яна 170 килограмм ёғ ҳам демакдир. Бундан ташқари ҳар бир тонна пахта камида ярим тонна ажойиб озуқа — кунжара ва шелуха демакдир. Юқорида айтилганидек, пахтачиликда алмашлаб экишни тўғри жорий қилиш кўплаб дон ва озуқа олишни инкор этмайди, аксинча тақозо қилади.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қарорлари асосида ишлаб чиқилган Ўзбекистон ССРнинг Озиқ-овқат программаси ҳам шуни тақозо этади. Бу программани амалга ошириш учун республика партия ташкилоти, қишлоқ меҳнат аҳли, барча меҳнаткашлар зўр иштиёқ билан ишга киришдилар. Масалан, дон етиштиришни кўпайтириш учун ҳозироқ 18 та ихтисослаштирилган маккажўхоричилик совхозлари ташкил этилди. Бу совхозлар шу тармоқнинг байроқдорлари бўлиб қолиши керак. Уларга энг яхши ерлар ажратиб берилди, энг тажрибали ходимлар бошлиқ қилиб тайинланди. Юз минглаб йигит ва қизлар ҳар гектар ердан 80—100 центнердан маккажўхори дони олиш учун курашга қўшилдилар. Ҳамма жойда чорвачилик маҳсулотлари, сабзавот, мева ва узум етиштиришга ихтисослаштирилган корхоналар, шунингдек илмий ишлаб чиқариш бирлашмалари тузилмоқда. Уларнинг ҳаммаси ишга тез киришиб кетишди.

Ўзбекистон эришган муваффақиятлар улуғвор. СССР юбилейи нишонланадиган йилда унинг мамлакатимиз қардош халқлари олдида кўз-кўз қилса арзийдиган жиҳатлари кўп. Ўзбекистонда бўлган чоғимизда бекорга бундай гапларни такрор-такрор эшитмадик: эришилган муваффақиятлар, тўпланган гигант потенциал пахтакорлар замини бағрида қандай баҳодирона кучлар яшириниб ётганини тўлиқроқ ва аниқроқ кўришга ёрдам берди. Бу замин тағин ҳам бой, тағин ҳам гўзал бўлаверади.

А. МУРЗИН,
(«Правда»нинг махсус мухбири).

«Правда», 2 июль.

КООПЕРАТОРЛАР БАЙРАМИ

Халқаро кооператив ҳаракати турли мамлакатлардаги ярим миллиарддан кўп ишчи, деҳқон, хизматчи, студентни ўз сафларида бирлаштирган. 3 июль — шу кишиларнинг байрами, кооператив ҳаракати вазифаларини ҳал этишда тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун курашда кооператорлар сафининг бирлигини намойиш қилувчи Халқаро кооперация кунидир. Бу кун олтмишинчи марта нишонланмоқда. Центросоюз ходимларининг 1 июлда Москвада бўлиб ўтган тантанали йиғилиши шу байрамга бағишланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. И. Бодюл, КПСС Марказий Комитети савдо ва маиший хизмат бўлими мудири Я. И. Кабков, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, социалистик мусобақа илғорлари, пойтахт жамоатчилиги намояндалари президиумга чиқдилар. Халқаро кооператив уюшмасининг директори А. Зенгер ҳам шу ерда ҳозир бўлди.

Центросоюз правлениесининг раиси, халқаро кооператив уюшмаси вице-президенти А. А. Смирнов доклад қилди.

Йиғилишда қабул қилинган резолюцияда ядро билан қуролланиш пойгасига қатъий норозилик изҳор этилган, планетада тинчликни мустаҳкамлашга ва халқаро кескинликни юмшатишга даъват этилган.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Навоий область Советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди. Сессия қатнашчилари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари тўғрисида»ги докладида баён этилган йўл-йўриқларини бажариш соҳасида янги область маҳаллий Советларининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

Депутатлар ташкилий масалани кўриб чиқдилар. У. А. Асадов халқ депутатлари Навоий область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

Сессия ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК ШАҲРИГА ҚАСИДА

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Ўзбекистон Ёзувчилар, Композиторлар союзлари ва Театр жамияти билан биргаликда Тошкент тўғрисидаги энг яхши саҳна ва музика асари учун конкурс эълон қилди. Республика пойтахти — дўстлик ва қардошлик шаҳри шарафига бошланган ижодий мусобақа СССР ташкил этилганининг 60 йиллигига ҳамда Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланади.

Конкурсда қатнашиш учун драматургия, проза, поэзия ва музиканинг етакчи усталари билан бирга ижодкор ёшлар, ҳаваскор адиблар ва композиторлар ҳам таклиф этилган. Конкурс шартларига кўра, ғоят ранг-баранг жанрдаги саҳна ёки музика асари Улуғ Октябрь шарофати билан рўй берган революцион ўзгаришларнинг чуқур моҳиятини, совет халқларининг енгилмас қардошлик кучини, ленинчи коммунистлар партияси раҳбарлигида бугунги зафарлар қаҳрамонлигини ўзида акс эттириши лозим.

Конкурс келгуси йил охиригача давом этади.

(ЎзТАГ).

СЪЕЗД АРАФАСИДА

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг фаолияти мамлакатимизда кенг қулоч ёзди, меҳнаткашлар ўртасида билим тарқатишда зиёлилар иштирокининг актив формаси бўлиб қолди.

1 июль куни Москвада бўлиб ўтган матбуот конференциясида шу ҳақда гапирилди. Конференция жамиятнинг бўлажак VIII съездига бағишланди.

Жамият правлениеси раисининг ўринбосари В. И. Гольданский журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб, жамият аъзоларининг фаолиятига тўхталиб ўтди.

(ТАСС).

МЕТРО ҲАҚИДАГИ ВИСТАВКА

Метро катта шаҳарлар транспортининг энг асосий турларидан бири бўлиб қолмоқда. 1 июль куни Москвада СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган «Метрополитенлар ишининг илғор тажрибаси» деб аталган кўргазма экспозицияси шундан далолат беради.

Ҳозирги вақтда мамлакатнинг саккизта шаҳарида ер ости магистраллари ишлаб турибди. Метро линияларининг умумий узунлиги 350 километрга етган. Бир кеча-кундузда 11 миллион киши транспортнинг ана шу туридан фойдаланмоқда.

Кўргазма Москва, Ленинград, Киев, Харьков метрополитенлари энг яхши коллективларининг иш тажрибасини умумлаштиради.

(ТАСС).

ИПАКЛАР ЖИЛВАСИ

Ҳар бир давр ўз қаҳрамонларини яратади. Қаҳрамонлар эса ўз навбатида ҳаётнинг янги сўқмоқларига қадам босиб, янги уфқлар кашф этади. Улар сомон йўли янглиғ нурафшон, оналар кўнгли янглиғ беғубор тақдир яратади.

Андижонлик ишчилар билан учрашганимизда янги уфқлар ва тақдирлар эгаларини кўргандек бўлдик. Пахтага меҳр, тупроққа эътиқод қўйган андижонликлар бугунги кунда қаҳрамон деҳқонлари билангина эмас, орзулари ипакларга кўчаётган атласчи қизлари, қўли гул чеварлари, моҳир ип йигирувчилари, мураккаб дастгоҳларни бошқараётган машинасозлари, истаклари бино бўлиб кўтарилаётган қурувчилари билан ҳам фахрланади. Андижон саноатида эндиликда каламга олса арзигули ўсишлар юз берди. ВЛКСМ 50 йиллиги номли Андижон трикотаж фабрикаси чеварлари меҳнатини кузатиш, улар рақамга битаётган эзгуликларни сўйлаш завқли эди бизга ҳам. Бугунги ўзбек аёли эл-юрт, олам ташвишини ўйлаб яшаётир.

Чевар... Жуда қадимдан ўзбек аёлига хос бўлган фазилат, санъат. Бу сўзни эшитганда соябон дарахт остидаги чорпояда кичик давра қуриб, қирқ ўрим сочлари кўрпачага чувалиб, ўсмали қошлар остидаги хумор кўзларида истаклари акс этиб қатим тортаётган келинчаклар, қизлар кўз ўнгингизга келади. Фабрика чеварлари ана ўша қизлар, келинчакларнинг улкан давраси. Фақат улар ўтмишдагидек, қоронғу гўшаларда дили хун, қадди дол бўлиб, битталаб қатим тортмайдилар. Замонавий, мураккаб дастгоҳларни бошқарадилар. Кенг, озода, ёруғ кошоналарда бежирим кийимлар тикадилар.

Фабрикадаги 3 мингга яқин ишчининг саксон проценти аёллар. Аёллар бўлганда ҳам 18 миллат вакилларидан ташкил топган. Бири-бирига устоз, бири-бирига шогирдлик қилади улар. Рақамларга мурожаат этайлик. Тикув цехининг бир ойда 350 минг дона эркаклар, аёллар ва болалар ички кийимлари тикиб топшираётгани коллективдаги ишчиларнинг ўзаро ҳамкорлигига ёрқин мисол бўла олади.

Корхонанинг КПСС XXVI съезди делегати Турсунали Холматов, Ўзбекистон Компартияси ХХ съезди делегати Санобар Муйдинова каби илғор ишчилари билан суҳбатлашдик. Ўзбек — Муяссархон Абдувалиева, яҳудий — Зоя Машеева, татар Вилюза Галиева, корейс — Оля Пак, рус — Светлана Иванова, Лида Будина каби чеварлар ишини кузатдик. Уларни бирлаштирган — эл-юрт хизмати, уларни ҳамфикр, дугона этган туйғу ўртоқлик, истак-орзуларнинг бирлиги.

— Тошкентдаги «Малика» трикотаж корхонаси билан мусобақадошмиз, — дейди Санобархон опа тайёр кийимлардан бирини кўрсатаркан. — Ўтган йилги якунлар бўйича мусобақадошларимиздан хийла илгарилаб кетгандик. Бу йилги суръат ҳам чакки эмас. СССРнинг 60 йиллик юбилейи йили биринчи кварталида 4 миллион 360 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдик. Бу, ўтган йилнинг дастлабки уч ойлигига нисбатан 300 минг сўмлик кўп. Беш ойлик топшириқ ҳам муддатидан илгари ортиғи билан бажарилди. Корхона умумий маҳсулотининг қарийб 20 процентга яқини — 29 моделдаги кийим-кечак давлат Сифат белгиси билан чиқариляпти.

Камалак билан ранг талашувчи атласни ким суймайди дейсиз. Айниқса, у қирқ кокили белга уриб, бошига чаманда гул дўппи кийган қизнинг эгнида бўлса-чи?! Эҳ... кўзларга завқ, кўнгилга оҳанг, шоирга шеър у.

Кейинги йилларда ўзбек атласи ҳақида гап кетганда Марғилон ва Наманган билан бир қаторда Шаҳрихоннинг атлас фабрикасини ҳам тез-тез тилга оладиган бўлиб қолишган. Бу, бежиз эмас. 1968 йилда ташкил топган бу корхона дастлаб дўппи ва турли кийим-кечаклар ишлаб чиқарарди. Халқимизнинг атлас, шойига бўлган эҳтиёжининг тобора ортиб бориши бу кичик корхонанинг атлас фабрикасига айлантирилишига сабаб бўлди. Қарийб ўн йилдан буён Шаҳрихон ҳавасманд аёлларимизга ўз атласини тутмоқда.

Шаҳрихон атласи... Биз унинг таърифини атлас тўқиётган лобар қизлардан кидиргимиз келди. Ҳа, улар бир-бирига жуда ўхшаш. Чамбар сочларига дурра боғлаб, қўллари нафис ипакларни чаққон улаётган хушсурат қизлар юзидаги қизиллик, попукдай қошлар қоралиги гўё атласларга кўчяпти.

Дастгоҳ гуриллайди,
Қизнинг юзларидан ўйнар
табассум.
Нақ олов тусдаги нигоҳлар
Таранг ипаклардан
узилмас бир зум.
Тортилган ипаклар,
Камалакдай латиф
товланиб,
Армуғон этади ёниқ ҳис.
Дастгоҳ гуриллайди.
Зийрак нигоҳларга
суяниб —
Унга орзулардан
сўзлаётир қиз.

Муҳаббатхон, Инобатхон, Матлуба ва Маҳфузахон, Озода ва Нафисахон... Кўйинг-чи, фабрикадаги 600 аёл атлас тўқияпти. «Номозшом», «Келинчак», «Чашма» каби атласлар, абрли «Бекасам» материаллар ҳар куни истеъмолчиларга жўнатилмоқда.

— Ўзбек атласини ҳамма хуш кўради, аммо ҳамма ҳам унинг яратилиш машаққатларини билавермайди, — дейди Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, илғор тўқувчи Муҳаббатхон Азимова. — Иш жараёнлари мураккаб. Ипакларга муносиб ранг бериш, сўнгра уларни битталаб санаб тортиб шакл яратишнинг ўзи бўлмайди.

Чорпояларда ўтириб ипак саралаётган, ранг хиллаб жило бераётган атласчиларни кўрганимизда, эгнимиздаги либослар кўзимизга яна ҳам қадрлироқ, яна ҳам табаррукроқ кўринди.

Халқимизнинг қалби куёшдек ёруғ, тилаклари ойдин, санъати гўзал. Буни атлас фабрикаси юксалишида, айниқса, яққол кўриш мумкин. Фабриканинг иккинчи навбати объектлари битиш арафасида. Йилига 600 тонна ипак берувчи пилла фабрикаси қурилиши ҳам кўзда тутилган. Шаҳрихон атласининг йиллик салмоғи 30 миллион сўмликка етар экан.

Ишчи дугоналар ҳузуридан чиқар эканмиз, уларнинг юксак маҳоратига ва газламада гўзаллик кашф этаётган ишчи қўллар қудрати-ю мўъжизакорлигига тасанно-лар айтдик.

Эътибор ОХУНОВА,
Замира РЎЗИЕВА.
АНДИЖОН.

БУГУН—ХАЛҚАРО КООПЕРАЦИЯ КУНИ

МАТЛУБОТЧИЛАР ҲИССАСИ

Бу йил бутун дунё жамоатчилиги ва кооператорлар Халқаро кооперация кунини олтмишинчи марта нишонламоқдалар. Ўз сафларида 500 миллион кишини бирлаштирган ҳозирги замон халқаро кооператив ҳаракати маълум тараққиётга эришди ва катта иқтисодий, ижтимоий кучга айланди. Капиталистик мамлакатларда кооперативлар меҳнаткашларнинг монополистик капитал билан кураш қуролларидан бири бўлиб, меҳнаткашлар улар орқали ўз иқтисодий манфаатларини ҳимоя қиладилар. Тараққий этаётган мамлакатларда улар миллий экономикани юксалтиришга, аҳолининг турмуш ва маданият даражасини кўтаришга, социалистик тараққиёт йўлини танлаган мамлакатларда эса демократик, социал-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширишга таъсир кўрсатмоқда. Социалистик мамлакатларда кооперация айниқса тараққий этган. Кооперативлар бу мамлакатларда социализм қурилишига ёрдам бермоқда.

Совет матлубот кооперацияси эса жаҳондаги энг оммавий ижтимоий-хўжалик ташкилотига айланган. У ўз сафларида 64 миллион кишини бирлаштиради. Социализм шароитида тараққий этаётган кооперация йилдан-йилга ўзининг кўп тармоқли фаолияти ҳажми ва суръатини оширмоқда.

Ўзбекистон матлубот кооперацияси ходимлари ўз байрамларини бутун мамлакатимизда бўлгани каби КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларидан руҳланган, меҳнат ва сиёсий активликлари ниҳоятда ошган, СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг авж олган шароитда кутиб олмоқдалар. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини бажара бориб, республикамиз кооператорлари меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ўзбекистон матлубот кооперацияси сафларида колхозчи, ишчи, қишлоқ зиёлилари вакиллари бор. Бугунги кунда кооперация 10 миллион кишига, бошқача қилиб айтганда республика аҳолисининг учдан икки қисмига хизмат қилмоқда. Чакана товар обороти умумий ҳажмининг 46 процентдан кўпроғи матлубот кооперацияси зиммасига тушади. Республикамизда ёпилаётган ноннинг 60 процентини ишлаб чиқаради. Сабзавот сотиб олиш соҳасида 70 процент, резавор мева 98 процент, хом тери 60 процент, жун ва мўйна хом ашёси сотиб олиш 100 процентни ташкил этади.

Район марказларида, колхоз ва совхозларда, узоқ яйловларда ва бошқа қишлоқ аҳоли пунктларида 22 минг чакана савдо корхонаси ва 10 мингдан ортиқ ресторан, кафе ҳамда ошхоналар ишлаб турибди. Кооператив саноатида 240 нон заводи ва новвойхона, 10 та консерва ва пиво-алкоголсиз ичимликлар заводи мавжуд.

Моддий-техника базамиз маълум даражада янгиланди ва сифати яхшиланди. Юзлаб савдо, умумий овқатланиш корхоналари, кўплаб сабзавот омборхоналари, нон заводи, савдо базалари, уй-жойлар, болалар боғчалари ва кўпгина бошқа объектлар қурилди. Йирик савдо марказлари, универсал ва ихтисослаштирилган корхоналар қуриляпти. Барча магазинларнинг 90 проценти ўзига ўзи хизмат қилиш методи бўйича ишлаяпти.

Ўзбекистон кооператорлари барча совет кишилари каби КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларини, Пленумда ўрток Л. И. Брежнев докладидан келиб чиқадиган вазифалар, белгиланган Озиқ-овқат программасини мамнуният билан кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитетининг март (1965 йил) Пленумида ишлаб чиқилган ва КПССнинг навбатдаги съездларида ривожлантирилган аграр сиёсатни ҳаётга татбиқ эта бориб, партия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш соҳасида катта ишларни амалга оширди. Бу эса аҳолини нон-булка, макарон маҳсулотлари ва бошқа озиқ-овқат ҳамда саноат товарлари билан узлуксиз таъминлаш имкониятини берди.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларининг ижобий таъсири республикамиз мисолида яққол кўзга ташланади. Агар 1965 йилда қишлоқ аҳолисига товарлар сотиш киши бошига 208 сўмга тўғри келган бўлса, 1981 йилда бу рақам 515 сўмни ташкил этди.

Лекин, шунга қарамасдан, ўрток Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг май Пленумида таъкидлаганидек, озиқ-овқат проблемаси ҳали кун тартибидан тушган эмас.

Озиқ-овқат программасини амалга оширишда матлубот кооперациясининг ҳам ҳиссаси катта. Ҳозирги кунда матлубот кооперацияси олдида товар ресурсларини ўз корхоналарида ишлаб чиқариш, шунингдек меҳнаткашларнинг шахсий томорқа хўжаликларида етиштирган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олишни кўпайтириш ҳисобига товар ресурсларини максимал кўпайтиришдек муҳим вазифа турибди. Ўн биринчи беш йилликда ана шу манбалар ҳисобига камида 5 миллиард сўмлик товар ресурсларини жалб қиламиз. Бу ўнинчи беш йилликдагига нисбатан 1,3 миллиард сўм кўпдир. 1981 йилда республика кооператив ташкилотлари Озиқ-овқат программаси ҳисобига 1115 миллион сўмлик товар ресурсларини жалб этди. Бу 1980 йилдагига нисбатан 157 миллион сўм кўпдир. Шу вақт ичида кооператив саноати 315 миллион сўмлик турли товарлар ишлаб чиқарди. Ишлаб чиқариш чиқиндилари ва маҳаллий хом ашёдан товарлар ишлаб чиқариш ҳам кўпаймоқда.

Аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилашда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишни яхши ташкил этиш ҳам муҳим роль ўйнайди. Барча шаҳарларда, ишчи посёлкалари ва район марказларида бутун йил давомида сабзавот, картошка, гўшт, парранда гўшти, ҳўл мева ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотишни мунтазам ташкил этиш вазифаси қўйилмоқда. Бунинг учун кооператив ташкилотлари шахсий томорқа хўжаликлари имкониятларидан тўлароқ фойдаланишлари, улар билан гўшт, парранда гўшти, шунингдек картошка, сабзавот, ҳўл мева ва бошқа маҳсулотларни топшириш тўғрисида узоқ муддатли шартномалар тузишлари керак. Бу йил матлубот кооперацияси аҳолидан 67 минг тонна гўшт, 670 минг тонна картошка ва сабзавот, кўплаб тухум, парранда гўшти, ҳўл мева ва бошқа маҳсулотларни сотиб олади.

Кооператив ташкилотлари ўзлари қорамол боқиб ва кўпайтириб, гўшт маҳсулотларини кўпайтиришга маълум ҳисса қўшишлари керак. Ҳозир республикамиздаги барча районларда матлубот кооперацияси 220 бўрдоқичилик хўжалигига эга. Қува ва Тошкент район матлубот союзларига қарашли, Наманган ва Марҳамат район матлубот жамиятларига қарашли бўрдоқичилик хўжаликлари яхши натижа бермоқда. Бу хўжаликларда ҳар йили минг тоннадан ортиқ гўшт етиштирилмоқда.

Бу йил республика матлубот кооперацияси бўрдоқичилик хўжаликлари 90 минг тонна гўшт етказиб беради. Кооператив саноати 325 миллион сўмлик турли озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаради.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари Коммунистик партия сиёсатининг ва бутун амалий фаолиятининг олий мақсади халқ фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишдан иборатлигини ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолишини кўрсатади. Матлубот кооперацияси ходимлари савдони ташкил этишни кун сайин яхшилашни, аҳолининг халқ истеъмол товарларига бўлган талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондиришни ўз бурчлари деб билмоқдалар.

Халқ фаровонлигини оширишда умумий овқатланиш ҳам муҳим роль ўйнайди. Ўтган йили ресторанлар, ошхоналар ва кафелар тармоғи 26 минг ўринга кўпайди.

Ўзбекистон кооператорларининг чет мамлакатлардаги кооператив ташкилотлари билан алоқалари йилдан-йилга кенгаймоқда ва мустаҳкамланмоқда. Тошкентда кейинги йилларда икки марта Осиё, Африка ва Лотин Америкаси кооператив ташкилотлари раҳбарларининг илмий-амалий семинарлари ўтказилди. Айниқса, социалистик мамлакатлар кооператорлари билан мустаҳкам дўстлик алоқалари ўрнатилган, капиталистик мамлакатлар кооператорлари билан ҳам алоқалар ривожланмоқда. Кейинги беш йил мобайнида республикамизга чет давлатлардан юздан ортиқ делегация келиб кетди.

Ўзбекистон матлубот кооперацияси «Центросоюз» орқали барча ташқи савдо операцияларида фаол иштирок этмоқда.

Республикамиз кооператорлари ўз олдиларида турган муҳим вазифаларни амалга ошириш учун бутун куч ва имкониятларни ишга соладилар, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар ва СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллигини янги ютуқлар билан кутиб оладилар.

З. СИРОЖЕВ,
«Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси.

МЎЛ ЧОРВА ОЗУҚАСИ УЧУН

Айни кунларда Оқдарё районидаги Карл Маркс номли колхоз чорвадорлари ана шундай шиор билан меҳнат қилмоқдалар. Бу йил чорвачилик учун анча ноқулай келди. Ёғингарчилик кам бўлганлиги натижасида дала-даштларда ўт-ўланлар ривожи ҳар йилдагидан анча паст бўлди. Шу боисдан хўжалик меҳнат аҳли озуқа етиштириш ишига алоҳида эътибор билан қарамоқда. Айниқса, колхозининг Ўтамурод Орипов бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадаси аъзоларининг амалга ошираётган ишлари диққатга сазовор. Ўримга қадар бедазорлар икки марта қондириб суғорилганлиги ҳамда сифатли ишлов берилганлиги туфайли мавжуд 309 гектар майдондан 1905 тонна беда пичани тайёрланди.

Бригада аъзолари навбатдаги ўримдан ҳам мўл ҳосил олиш мақсадида бедани қондириб суғормоқдалар. Айни вақтда ўримга ҳозирлик кўришаётир. Бу ишда Толибжон Санаваров, Нарзилла Нурматов, Лутфилла Умиров, Ўрол Маликов сингари миришкорлар алоҳида жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Ж. МАЖИДОВ,
Самарқанд области.

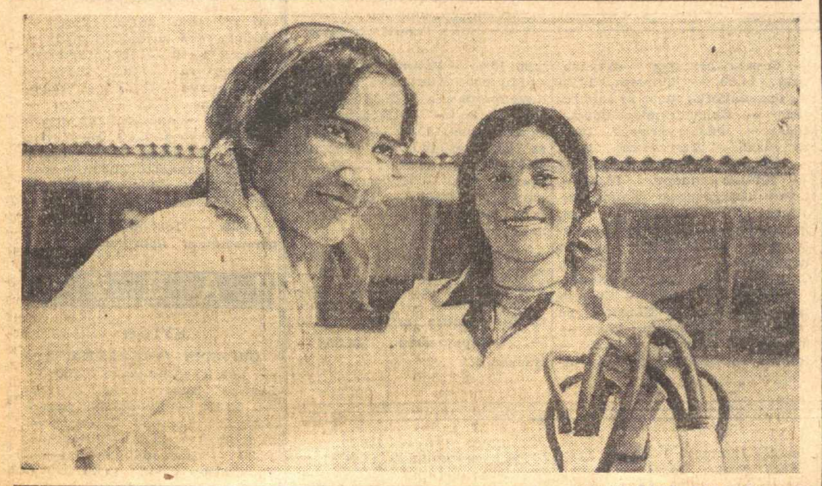

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ. «III Интернационал» совхозининг илғор чорвадорлари Дилбар Жўраева ва Шаҳодат Авазова ўз боқимларидаги сигирларнинг ҳар биридан 4500 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилишган. Ўзаро мусобақалашиб ишлаётган бу икки чорвадор сут соғиб олиш ярим йиллик планини ошириб бажардилар. Эл назарига тушган бу қизлар маҳаллий Советларга депутат қилиб сайланди. Суратда: қишлоқ Совети депутати Дилбар Жўраева (чапда) ва район Совети депутати Шаҳодат Авазова.

Ш. Шаропов фотоси. (ЎзТАГ).

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШ УМУМХАЛҚ ИШИ

ПАХТА СИФАТИ—БОШ МАСАЛА

Хўжалигимиз асосан уруғчиликка ихтисослаштирилган бўлиб, бу йил 952 гектар ерда деҳқончилик қиляпмиз. Мақсадимиз ана шу майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан, жами 3500 тонна пахта хирмони кўтаришга қаратилган.

Маълумки КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасини қабул қилди. Бу программа барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш билан халқимиз фаровонлигини янада оширишга қаратилган. Пленум қарори ва Озиқ-овқат программасини хўжалигимизда пухта ўрганиб, пахта ҳосилдорлигини ошириш билан бир қаторда унинг сифатини янада кўтаришга қарор қилдик. Бундан ташқари юбилей йилида 850 тонна дон, 120 тонна сабзавот, 140 тонна мева сотишга аҳд қилганмиз.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ўтган ўнинчи беш йилликда хўжалигимиз деҳқонлари пахтачиликни интенсив ривожлантиришда партиямиз кўрсатмаларига изчил амал қилиб, муайян ютуқларга эришдилар. Пахта экиладиган майдонлар 400 гектарга кенгайтирилди. Картограмма асосида ерларни алмашлаб экиш тартиби тўла жорий этилди. Айниқса деҳқончилик маданиятини кўтаришга алоҳида эътибор берганлигимиз, ҳар қарич ердан самарали фойдаланишга ҳаракат қилаётганлигимиз, ғўза парвариши ва ҳосилни териб олишда Тошкент технологиясига изчил амал қилаётганлигимиз туфайли пахта ҳосилдорлиги ўтган беш йил ичида колхоз бўйича ўртача 8 центнерга кўпайди.

Етиштирилаётган пахтанинг таннархини янада арзонлаштириш, унинг сифатини тобора яхшилаш шу куннинг бош вазифаси бўлиб турибди. Колхозимизда бу масалага ҳар йили ҳам катта эътибор берилмоқда. Жумладан ўтган йили тайёрланган салкам 3 минг тонна пахтанинг 90 проценти биринчи сортларга сотилди.

Хўжалик юритишда тежамкорликка катта аҳамият беряпмиз. Натижада колхозимиз экономикаси йил сайин юксалиб бормоқда. Агар 1975 йилда биргина пахтадан бор йўғи 1 миллион 480 минг сўмлик даромад қилинган бўлса, ўтган йили эса бу кўрсаткич 3 миллион сўмга етди. Ёки ҳар бир колхозчининг меҳнат кунига тўланадиган ҳақ 3 сўмдан 6 сўмга кўпайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, бу йил қишда қор ва ёмғир нисбатан камроқ бўлди. Бунинг натижасида Косонсой сув омборида етарли сув тўпланмаяпти. Лекин шунга қарамай колхозимизнинг тажрибали пахта усталари сувдан иложи борича тежаб-тергаб фойдаланиш, оз сув билан кўпроқ майдонларни қондириб суғоришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Айни кунларда колхозимиз аъзоларининг фидокорона меҳнатлари натижасида барқ уриб ривожланаётган ғўзаларга учинчи комплекс ишлов бериш уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда.

Бу иш айниқса 60 центнерчилар ҳаракатига қўшилган Аноржон Маматқосимова, Эргашвой Юсупов, Иброҳим Мамажонов, Жўравой Каримов бошлиқ бригадаларда намунали олиб борилмоқда. Умуман колхоздаги мавжуд 26 та культиватор юксак унум билан ишлаб турибди. И. Исомиддинов, М. Усубалиев, Д. Нуриддинов, А. Исматуллаев каби механизаторлар кунига нормадаги 4 гектар ўрнига 5,5— 6 гектар майдонда сифатли культивация ўтказиб, ўзаро социалистик мусобақада пешқадамлик қилишаётир.

Деҳқонларимиз олдида эртаги пахта етиштиришдек муҳим вазифа турибди. Колхоз правлениеси, партия комитети ана шуни ҳисобга олиб, ички резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланишга алоҳида эътибор бермоқда. Шунга кўра сувчилар сони кўпайтирилди. Ҳар беш-ўн гектар ерга биттадан сувчи ажратилди. Борлиқ сув ва ерости қудуқларидан оқилона фойдаланиш, сув исрофгарчилигига асло йўл қўймаслик асосий диққат-эътиборимизда турибди.

Юбилей вахтасида туриб меҳнат қилаётган колхозимиз деҳқонлари барча соҳаларда зиммага олган социалистик мажбуриятларини тўла ва ошириб бажариш учун бундан кейин ҳам омилкорлик билан иш юритиб, зарбдорчасига меҳнат қилаверадилар.

А. ҲАКИМОВ,
Наманган область, Косонсой районидаги «Коммуна» колхозининг раиси.

АМАЛИЙ ЖАВОБИМИЗ

Колхозимиз областдаги йирик пахтакор хўжаликлардан ҳисобланади. Она-Ватанга бу йил 8500 тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилганмиз. Шу билан бирга биз сўнгги йилларда аҳолига сабзавот маҳсулотлари етиштириб бериш соҳасида ҳам катта режаларни амалга оширяпмиз. Жумладан, ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида 1500 тонна помидор, 600 тонна карам ва бошқа сабзавот маҳсулотлари етиштирамиз. Давлатга эса 1500 тоннадан ортиқ турли хил сабзавот маҳсулотлари сотамиз.

М. НОМОЗОВ,
Сирдарё область, Гулистон районидаги «Октябрь» колхози раиси, Ленин ордени кавалери.

ЯНГИ ГАЗ КОНИ

Ўзбекистоннинг ғарбий қисмидаги Қоровулбозор посёлкаси яқинида Деволқоқ қидирув майдонида пармаланган қувурдан кучли газ отилиб чиқди. Шу тариқа «Ўзбекнефтегазгеология» бирлашмаси Олот экспедициясининг геологлари бу йил топилган учинчи газ конини очдилар. Бошқа экспедицияларнинг разведкачилари Жарқудуқ майдонлари — Ҳисор тизма тоғининг жануби-ғарбий ёнбағрида ва Бухоро областидаги Ғарбий Тегирмон деган жойда газ борлигини аниқладилар.

Ўзбекистон ССР Геология министрлигида маълум қилишларича, Деволқоқ газ кони олтингугурт аралашмаси камлиги билан ажралиб туради. Маълумки, бу ердаги мавжуд конларнинг кўпчилигидаги газ таркибида олтингугурт аралашмаси анча миқдордадир. Ғарбий Ўзбекистонда соф газ кони жуда камдан-кам учрайди.

Олот экспедицияси коллективи Деволқоқ газ кони запасларини аниқ белгилаш мақсадида уни разведка қилишни давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ТИНЧЛИК, ҲАМКОРЛИК ВА СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТ УЧУН

30 июнь куни Москвада «Ҳозирги Осиёнинг актуал проблемалари»га бағишланган халқаро илмий-сиёсий конференция ўз ишини бошлади. 20 дан ортиқ мамлакатдан келган олимлар, сиёсий арбоблар ва жамоат арбоблари Осиёда тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш, халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш билан боғланган кўп масалаларни муҳокама қиладилар. Шу қитъанинг иқтисодий ва социал-сиёсий тараққиётига доир асосий проблемалар юзасидан фикрлашиб оладилар.

Конференцияни СССР Фанлар академиясининг вице-президенти В. А. Котельников очди.

Ялпи мажлисда СССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг директори академик Е. М. Примаков, Иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари И. А. Кулев, Вьетнам Социалистик Республикаси ижтимоий фанлар комитетининг раиси Нгуен Кхань Тоан доклад қилдилар.

Конференция қатнашчилари Совет давлатининг тинчлик борасидаги ташаббуслари муҳим аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтдилар. Агрессив империалистик доиралар биринчи ядровий зарба бериш ва «чекланган ядро уруши» деган хатарли доктриналарни ўйлаб чиқараётган ҳозирги шароитда Совет Иттифоқи ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик мажбуриятини ўз зиммасига олганлиги ғоят муҳим роль ўйнайди, деб таъкидлаб ўтилди. Ўрток Л. И. Брежневнинг БМТ Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган иккинчи махсус сессиясига йўллаган мактубида шу ҳақда гапирилган эди. Бу таклифни жаҳондаги барча тинчликсевар кучлар қўллаб-қувватладилар.

СССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институти уюштирган конференция ўз ишини давом эттирмоқда.

ВАТАНПАРВАРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Расмий Вашингтоннинг кўрсатмаси билан Сальвадорга бостириб кирган гондураслик икки мингга яқин каллакесар Сальвадор режимининг 6 минг солдат ва офицери билан биргаликда ҳаракат қилиб, Морасан департаментида қўзғолончиларни қуршаб олишга беҳуда уринмоқдалар.

У ерда мустаҳкам ўрнашиб олган ватанпарварлар ҳужумларни муваффақиятли даф этиб, душман аскари ва техникасига сезиларли талафотлар етказмоқдалар. Америкалик «маслаҳатчилар» партизанларни тезлик билан тор-мор этиш планларини ишлаб чиққан эдилар. Бу планлар батамом барбод бўлмоқда. Ватанпарварлик кучларининг жанговар отрядлари Чалатенанго департаментида армия разведкаси бошқармасини, Усулатан департаментида алоқа марказини портлатдилар. Улар Сан-Сальвадорда ва бир қанча жойларда электр линияларини ишдан чиқардилар.

(ТАСС).

Хроника, фактлар

ПАРИЖ. Париж кафе ва ресторанларининг 360 официанти патнис кўтариб анъанавий югуриш мусобақасида қатнашди. Қўйилган шарт қаттиқ эди: официантнинг одатдаги либосида бир қўлда бир шиша вино ва учта бокал қўйилган патнисни кўтарган ҳолда Парижнинг марказий кўчаларидан бирида саккиз километрдан кўпроқ йўлни югуриб чиқиш керак эди. Мусобақаларнинг охирида кўча синган шиша синиқларига тўлди. Уддалай олмаганлар мусобақадан чиқиб кетардилар. Ғолиб бу масофани 37 минутда югуриб ўтди. Париж ҳокими дастлабки учта ўринни эгаллаганларга мукофотлар топширди.

НЬЮ-ЙОРК. Американинг Хоганасвилл (Жоржия штати) шаҳридан сал нарида катта бир темир йўл фалокати юз берди. 30 га яқин цистерна издан чиқиб, кўприкдан тўппа-тўғри Уэстпойнт кўлига бориб қуйилувчи Вич Крик дарёсига тушиб кетди. Фалокат натижада ўнлаб тонна заҳарли химиявий модда шу райондаги кўпгина аҳоли пунктлари учун асосий ичимлик сув манбаи бўлиб хизмат қилувчи ҳавзага қўшилди. Маъмурлар Лагренж ва Ланетт шаҳарларида аҳолига сув беришни тамомила тўхтатишга мажбур бўлдилар.

ЖАКАРТА. Индонезиядаги Суматра оролининг шимолидаги Гугунг Мериах қишлоғида ғалати бир ҳодиса юз берди. Антара агентлигининг хабар беришича, май ойи охирларида қишлоқдаги ҳамда унга ёндош районлардаги ер бир кечада майда-майда ёриқлар билан қопланди ва шолипояларнинг ҳамда жилғаларнинг суви шу ёриқлар орқали ерга кетиб қолди. Айни маҳалда ер чўка бошлади. Буларнинг ҳаммаси зилзиладан бирон аломат сезилмаган ҳолда юз берди. Қишлоқнинг «чўкиши» ҳозирда ҳам давом этмоқда. Натижада кўпчилик иморатлар вайрон бўлиб кетди.

(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

● **БРЮССЕЛЬ**

Франция президенти Ф. Миттеран халқаро савдо-иқтисодий муносабатлар нормаларини бузаётган Қўшма Штатларни қаттиқ танқид қилди. Ҳамжамият Европа кенгашининг сессияси тамом бўлганидан кейин бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида президент сўзга чиқиб, АҚШ еттита энг катта капиталистик мамлакатлар раҳбарларининг Версалда яқинда бўлиб ўтган кенгашида ўз зиммасига олган савдо-сотиқ соҳасидаги мажбуриятларни бажармаётганлигини таъкидлади.

● **КОБУЛ**

АДР куролли кучларининг Афғонистон территориясига ташқаридан суқилиб кираётган аксилинқилобий тўдаларга қарши муваффақиятли операциялари давом этмоқда.

Бахтар агентлигининг хабар беришича, жануби-шарқий Нангарҳар вилоятида шундай тўдалардан бири тор-мор этилган. Тўданинг бошлиғи, шунингдек унинг бир қанча шериклари қамоққа олиниб, иши тергов органларига топширилди. Бандитлардан чет элларда ишлаб чиқарилган кўп миқдорда қурол-яроғ ва ўқ-дори мусодара қилинди.

● **ЛУАНДА**

МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитети барча бошланғич партия ташкилотларига мурожаат қилиб, революция ишига садоқатли онгли меҳнаткашларни партияга жалб этиш ишларини кучайтиришга чақирди.

МПЛА — Меҳнат партияси Марказий Комитетининг ташкилий масалалар билан шуғулланувчи бўлимининг бу ерда эълон қилинган докладида партия сафларига ҳарбий хизматчилар, ишчилар ва деҳқонларни жалб этишга энг кўп эътибор бериш кераклиги таъкидланади.

(ТАСС).

КОСМОСНИ МИЛИТАРЛАШТИРИШ ПРОГРАММАСИ

Қўшма Штатлар кўп марта фойдаланиладиган «Колумбия» космик кемасини тўртинчи марта учириб, космосни милитарлаштириш катта кўламдаги программасини амалга оширишга киришди. Америка матбуотининг ёзишича, учишнинг кўп қисми космосдан туриб разведка қилиш ва пайқаш энг янги системаларини синаб кўришга ва ишлатишга ажратилган.

Пентагоннинг юқори мансабдор амалдорлари космик урушларга, шунингдек «Ердаги» урушларга тайёргарлик кўриш учун очилувчи имкониятлардан мамнун эканликларини яширмаяптилар. Бунда «Ердаги» урушларни космик фазодан туриб назорат этиш ва уни йўллаб туриш мумкин бўлади. «Космосни контроль қилиш имкониятига эга бўлган давлат бутун ер куррасини нишонга ола билади», — деди «Колумбия» сўнгги марта учирилганидан сўнг мудофаа министри ўринбосарининг сиёсий масалалар билан шуғулланувчи ёрдамчиси Д. Стиверс. «Биз шуни ҳеч қачон унутиб қўймаслигимиз керак», — деди у.

АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари системаларини ишлаб чиқиш қўмондонлигининг космос бошқармасига бошчилик қилувчи бригада генерали Б. Рандоль эса: «Энди биз Ер атрофи фазоси бизнинг манфаатларимиз учун берадиган имкониятлардан фойдаланишга жиддий киришамиз», — деб таъкидлади.

Ҳарбий ҳаво кучлари штаби бошлиғининг ёрдамчиси генерал-майор Ж. Уэлч Қўшма Штатларнинг космик фазодан ҳарбий мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги ниятларини янада аниқ ифодалаб берди. «Биз космосни соф илмий мақсадларда тадқиқ этиш ва ўзлаштириш даврини тугатиб, ундан миллий мудофаа мақсадларида чаққон фойдаланишга ўтяпмиз», — деди у Америка аэронавтика ва астронавтика институтида ўтказилган учрашувда.

(ТАСС).

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

30 июнга ўтар кечаси Исроил кнессети (парламенти) фаластинликларнинг Ливандаги ҳарбий кучларини тўла тугатиш йўллари тўғрисида узил-кесил қарор қабул қилиш ваколатини ҳукуматга берди. Бош министр Бегин айтдики, Фаластин раҳбарлари икки кун мобайнида Исроил таклифларини қабул қилмас эканлар, унда Исроил «ўз ихтиёридаги ҳамма воситалардан фойдаланади, шу жумладан қуролли кучларини ишлатади».

Исроил Фаластин қаршилик ҳаракати, Ливан миллий ватанпарвар кучлари отрядлари жангчиларининг, шунингдек тинчликни сақловчи араб давлатлараро кучлар Сурия контингентининг маънавий руҳини букиш пайида психологик уруш кўламини кенгайтириб бормоқда.

Шаҳарга кўпдан-кўп варақалар ташланмоқда. Америка Эй-би-си телекомпаниясининг хабар қилишича, АҚШ давлат секретари А. Хейг кеча Американинг янги «Бартараф этиш» планини манфаатдор томонларга юборди. Бу план Ливанда Фаластин Озодлик ташкилотини тугатиш ва у ердан Сурия қўшинларини чиқариб юборишни асосий мақсад қилиб қўйган.

ФАТХ ташкилоти Марказий Комитетининг аъзоси Абу Жиҳад фаластинликлар қуролни ташлаш ниятида эканликлари тўғрисидаги хабарни қатъиян рад этиб, бу хабарни «тўқиб чиқарилган уйдирма» деб таърифлади. Фаластин ВАФА информация агентлигининг шарҳида «Фаластин Озодлик ташкилоти босқинчиларга таслим бўлиш ниятида эмас», деб таъкидланади.

Сурия қуролли кучлари Ливандаги жанглар чоғида душман аскарлари ва техникасига катта-катта талафотлар етказиб, Исроилнинг ҳужумини даф этишга қодир эканликларини исбот қилдилар, деди САР мудофаа министри М. Тлас кеча мамлакат халқ кенгаши (парламенти)нинг мажлисида гапириб. У Сурия қуролли кучлари Исроил агрессиясига қарши курашни давом эттириш ва босқинчиларга зарба беришга аҳд қилганлигини таъкидлади.

Ливия революциясининг раҳбари М. Каддафи арабларга мурожаат этиб, Байрутнинг ҳимоячиларига дарҳол амалий ёрдам кўрсатиш ва Қўшма Штатларга қарши чоралар кўришга даъват этди.

Байрутдан олинаётган хабарларга кўра, кейинги кунларда Исроил қўшинлари Фаластин қаршилик ҳаракатининг кучларига қарши, тинч аҳолига қарши, шунингдек тинчликни сақловчи араб давлатлараро кучларнинг бўлинмаларига қарши асабни фалаж қиладиган газ ишлатганлар. Бу — заҳарли моддалар ишлатишни тақиқловчи барча конвенцияларни қўпол равишда бузишдир. Исроилликлар, деб таъкидлайди агентлик, Қўшма Штатларнинг розилиги билан химиявий қурол ишлатдилар. Қўшма Штатлар эса бошқа уруш майдонларида бундай қурол ишлатилиши мумкинлигига «ғоятда қизиқиб» қарамоқда.

Исроил турли пайтда портлайдиган 250 тагача заряди бўлган кассета бомбалар ҳамда золдир бомбалар ҳам қўлламоқдаки, булар ҳам тегишли халқаро битим билан тақиқлангандир.

Ливандаги катта талафотлар келтирган қирғинлик уруши Исроил жамиятининг турли табақаларида норозилик ва урушга қарши кайфиятлар кучайишига сабаб бўлмоқда. Ливандан қайтиб келаётган солдатлар ва офицерлар, деб ёзади жумладан Франциянинг «Нуво журналь» газетаси, норозилик намойишларини ташкил этмоқдалар. Кеча бош министр Бегиннинг уйи олдида урушга қарши шундай намойишлардан бири бўлиб ўтди.

Кнессет молия комиссиясининг раиси Ш. Лоринцнинг эътироф этишича, Ливандаги уруш ҳозирча исроиллик солиқ тўловчиларга 2,6 миллиард долларга тушган. Ливандаги уруш ҳаракатлари чўзилиб кетганлиги муносабати билан Исроил оккупациячи қўшинларининг қўмондонлиги солдатларнинг хизмат муддати уч ой узайтирилганлигини эълон қилди.

(ТАСС, 1 июль).

АҲОЛИ РЎЙХАТИ

Хитойда 1 июлда ялпи аҳоли рўйхати бошланди. Рўйхатни ўтказиш учун салкам 5 миллион ҳисобчи жалб этилган.

Бу галги рўйхат 1949 йилда ХХР ташкил этилган пайтдан буён учинчисидир. 1982 йилги рўйхатнинг дастлабки натижалари — аҳолининг умумий сони ва мамлакат ҳар бир вилояти аҳолисининг сони октябрь ойида эълон қилинади. Расмий матбуотнинг таъкидлашича, олинган маълумотларни тўла анализ қилиш учун икки ярим йил талаб этилади. Бу анкеталарда жуда кўп саволлар борлиги билан боғлиқдир.

ХХР давлат статистика бошқармасининг хабар қилишича, Хитой аҳолисининг сони 1981 йилнинг охирларида чамалаб берилган маълумотларга кўра 996.220.000 кишидан иборат бўлган.

Хитойда аҳоли сўнгги рўйхати 18 йил муқаддам ўтказилган эди.

(ТАСС).

РЕДАКЦИЯМИЗ МЕҲМОНИ

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ— ЗАРБДОР ФРОНТ

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми тасдиқлаган Озиқ-овқат программасида қишлоқ қурилишига алоҳида ўрин берилган. Чунки, қишлоқларни социал жиҳатдан қайта қуриш шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовутларни тугатиш сиёсатидир. Республикамиз Қишлоқ қурилиши министрлигининг коллективлари ушбу Пленум қарорларига жавобан янги марраларни белгиламоқдалар. Бунинг учун эса мустаҳкам замин яратилган. Чунончи, министрликка қарашли бинокорлик, монтажлаш ҳамда созлаш—ишга тушириш ташкилотларининг куч-ғайрати билан республикамиз совхозларида, район марказларида жуда кўплаб бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Хусусан, ўтган йили еттита энг муҳим халқ хўжалиги объектлари фойдаланишга топширилди. 40 гектар майдонга тенг теплицалар қуриб битказилди. 460 минг квадрат-метр саҳнли уй-жой биноларида ҳовли туйлари ўтказилди. Айни пайтда 4 та экспериментал посёлкани бунёд этиш қизғин бормоқда. Бундай муваффақиятларни қўлга киритишда Урганчдаги 21-, Андижондаги 24-, Намангандаги 25-қишлоқ қурилиши трестлари каби коллективлар қўшаётган ҳисса баракали бўлмоқда. Улар меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор усули — Злобин методини жорий этишда карвонбошилик қилишяпти.

Ўн биринчи беш йилликда Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги бўлинмалари олдида катта вазифалар турибди. Масалан, 1985 йилга бориб республикамизда чорвачилик комплексларини қуриш ҳажми ўнинчи беш йилликдагига нисбатан икки ярим баравар ошиши керак. Шулар ва бошқа муаммолар ҳақида республика қишлоқ қурилиши министри Н. Р. Ражабов кеча редакциямизда ўтказилган анъанавий учрашувда журналистларга гапириб берди.

ТАБАРРУК ОТАХОН

Яқинда Фарғона область Ленинград район партия комитетида ўтказилган йиғилишда районнинг энг табаррук отахонини, кекса коммунист Раҳмонназар Сойибназаровга «КПСС сафида 50 йил» нишони топширилди. Отахон бундай шарафга ўзининг ҳалол меҳнати, партия сафида узоқ йил бўлгани туфайли эришди.

Ёш Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда, босмачиларга қарши курашда жасорат кўрсатди. Коллективлаштиришда актив қатнашди. 1925 йилнинг ёз фаслида районда биринчилардан бўлиб шонли Ленин партияси сафига ўтди. У ўз меҳнат фаолияти давомида турли вазифаларни бажарди. Мироб, бригадир, партия ячейкаси секретари, қишлоқ Советининг раиси, колхоз раиси каби лавозимларда фидокорлик кўрсатди.

Райондаги «Комсомол» колхозида бахтли ҳаёт кечираётган Раҳмонназар ота ҳозир 84 ёшда. Гражданлар уруши, колхоз тузуми, партия ва меҳнат ветерани бўлган табаррук отахон кексалик гаштини сурмоқда.

Х. МАМАДИСАЕВ.

АХБОРОТ

АНДИЖОН

ЮКСАК МУКОФОТ

Андижон область ишлаб чиқариш техника бошқармаси шу йилнинг биринчи квартали якунлари бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, СССР Алоқа министрлиги ва тармоқ касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофотига сазовор бўлди.

Шуниси қувончлики, область алоқачилари ўтган йилнинг тўртинчи квартали якунлари бўйича ҳам ана шу юксак мукофот билан тақдирланган эдилар.

МУЗЕЙ ОЧИЛДИ

Андижон районидаги «Ленинград» колхозида музей очилиб, унга машҳур пахтакор Тешабой Мирзаев номи берилди. Музейда колхознинг ўтмиши, бугуни ҳақида қизиқарли экспонатлар, Катта Фарғона канали қурилишининг ажойиб ташкилотчиси, халқ агрономи Т. Мирзаев, шу колхозга узоқ йиллар раислик қилган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Иброҳим Бакировнинг ҳаётига оид фотолавҳалар бор.

«Ленинград» колхозидан 12 та Социалистик Меҳнат Қаҳрамони чиққан. Ана шу қаҳрамонларнинг портретлари экспонатлар орасидан муносиб ўрин олган.

Қишлоқ меҳнат аҳли, мактабларнинг ўқувчилари, пионерлар музейни зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Фарғонадаги болалар ва ўсмирлар олимпиада резервлари спорт мактабида машғулотларни ўтказиш учун барча шароитлар яратилган. Тўрт залли спорт комплекси, 3 минг ўринли стадион ёшлар ихтиёрида. Бу ерда асосан енгил атлетика, бадиий ва спорт гимнастикаси бўйича ёшлар маҳорат оширмоқдалар. Мактаб талабалари Бутуниттифоқ миқёсидаги мусобақаларда Ўзбекистон спорт шарафини муносиб ҳимоя қилмоқдалар. Суратда: ёш бадиий гимнастикачилар машғулот пайтида.

Ш. Алимов фотоси. (ЎзТАГ).

СТАДИОНГА ҚАРАГАН ДАРЧА

ESPANA 82

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ

Испания чемпионатида Олтин кубок учун кураш тобора қизғин тус олгани сари тартиб-интизом ўрнатиш маҳаллий полициячиларга қимматга тушяпти. Маълумотларга қараганда, чемпионат ўйинларида тартиб ўрнатишга 44 минг киши сафарбар қилинган экан. Майдон эгалари — Испания футболчиларининг хотиржам юришлари учун 88 полициячи қўриқлаётган бўлса, Аргентина командасига 68 киши «йўлдошлик» қиляпти. Бразилия футболчиларини 66 полициячи кузатмоқда. Отлиқ отрядлар, 500 кишилик қирол гвардиячиларию жамоатчи «кўмакчилар» ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Стадион атрофлари қаттиқ қўриқланганига қарамай, СССР — Шотландия (2:2) ўйинида дарвозабонимиз Р. Дасаевга пиво шишаси улоқтириш ёки ўйинчиларнинг асабига тегиш мақсадида картон ликопчалар «ғириллатиш» каби бемаъниликларга йўл қўйиляпти. Италия — Аргентина (2:1) учрашувига билет тополмай юрган италиялик меҳмондан иккисига дарчаси стадионга қараган уйнинг эгаси «мулозамат» кўрсатиб, ҳақини келишиб олиш мақсадида таклиф қилган. Меҳмонлар ҳам «бажонидил» рози бўлиб, ҳамюртларининг ғалабасидан хушнуд бўлишдию уй эгасига «мардона қуллук» қилишди: хонадон соҳибларининг қўл-оёқларини боғлаб, ваннахонага қамашди-да, ҳеч нарсага тегмай, жуфтакни ростлаб қолишди. Ҳа, тартиб ўрнатаман деб, жонини жабборга бераётган полициячилар ҳам бир бўляптию арзимас ишлар билан «вақти чоғлик» қилаётганлар ҳам бир бўляпти. Аргентина командасини мотоциклда кузатиб юрувчи полициячилардан бири Ф. Диаснинг кутилмаганда фалокатга йўлиқиши «Саррия» стадионида мухлисларнинг бир минутлик сукут сақлашига мажбур этди.

Футбол оламидаги ажабтовур гаплар, кутилмаган тасодифлар ўз йўлига, муҳими, чемпионлик учун кураш тобора авжга минмоқда. Ўн икки команда ўртасида давом этаётган чорак финал учрашувларида чемпионликка ҳақиқий талабгорлар тобора кўзга ташланяпти. Шунга қарамай, жаҳон кубогини орзу қилаётганлар ҳам оз эмас. Жумладан, «футбол қироли» Пеле: «Бразилия футболчиларининг тўртинчи марта чемпион бўлишига имоним комил» деса, Англия ўйинчиларининг устози Гринвуд: «командамни финалда кўраман. Ўзимни Мадриддаги «Сантьяго Барнабеу» стадионида тренерлар учун ажратилган жойда ўтиргандек ҳис этяпман», дейишдан қайтмаяпти. Начора, Австрия командасининг катта тренери Г. Шмидт билан Бельгия футболчиларининг устози Ги. Тислар ҳам чемпионатнинг совриндор ўринларидан бирини эгаллашни хаёл қилишмаганмиди. Лекин, ярим финалга чиқиш йўлида ҳар иккала команда ҳам имкониятни бой берди. Маълумки, Австрия футболчилари биринчи учрашувни Франция командаси билан ўтказиб (0:1), Шимолий Ирландия билан бўладиган иккинчи ўйинга катта умид боғлашган эди. Афсуски, бу учрашув дуранг (2:2) бўлди.

Барселонада дастлабки ўйинни Бельгия футболчилари билан ўтказган Польша командаси (0:3) мавқеини мустаҳкамлаб олган эди. Шу боис СССР — Бельгия учрашувига қизиқиш беҳисоб бўлди. Лекин совет футболчилари учрашувда бўш келишмади. Ўйиннинг биринчи қисмида дарвозалар дахлсиз қолган бўлса-да, танаффусдан кейинги тўртинчи минутда Оганесян дарвозани аниқ нишонга олиб ҳисобни 1:0 қилди. Ғалабани мустаҳкамлаш учун бўлган кейинги уринишлар зое кетди. Шундай қилиб, футболчиларимиз Польша билан ўтказиладиган иккинчи учрашувда фақат ғалабага эришсаларгина курашни давом эттиришлари мумкин бўлади. Ўйлаймизки, футболчиларимиз бунинг уддасидан чиқиб, мухлисларни мамнун этадилар.

Ҳ. НОСИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» спорт шарҳловчиси.

СССР рақамларда

СССР Марказий статистика бошқармаси тайёрлаган «СССР 1981 йилги рақамларда» («Финансы и статистика» нашриёти) қисқача статистик тўплам босмадан чиқди. Тўпламда Совет Иттифоқини иқтисодий ва социал ривожлантириш тўғрисидаги маълумотларга, шунингдек 1922, 1940, 1965, 1970, 1975 йиллар ва бошқа йиллар билан таққосланган маълумотлар бор.

(ТАСС).

ТВ ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА

5—11 ИЮЛЬ

5 ИЮЛЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Футбол. Жаҳон чемпионати. СССР — Польша. 11.20 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.15 — Концерт. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Оналар мактаби. 16.30 — Халқ куйлари. 16.45 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади? 17.15 — Жазоирнинг миллий байрами. 18.00 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 18.55 — Футбол шарҳи. 19.25 — Партия планлари — халқ планлари. 19.55 — Футбол. Жаҳон чемпионати. СССР — Польша. 21.30 — Время. 22.15 — Футбол. Жаҳон чемпионати. Танаффусда — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.00 — Қирғоққа йўл. Бадиий фильм. 11.25 — Будильник. 11.55 — Спорт программаси. 12.55 — Пан Тау. Бадиий фильм. 1- 2-серия. 13.55 — Табиатшунослик. 14.25 — Концерт. 15.50 — Фан оламида. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Ярмаркадан сўнг. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 18.00 — Болалар учун фильм. 19.00 — Болалар учун концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фильм-манзаралар. 20.00 — Афғонистон шоирлари — студиямиз меҳмони. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап? 22.20 — Кентаврлар. Бадиий фильм. 1-серия. 23.25 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Она тили. 18.40 — Телефильм. 18.50 — Математика. 19.50 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Шифокор экрани. 20.50 — Кинопрограмма. 21.30 — Москва-II.

6 ИЮЛЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Футбол. Жаҳон чемпионати. 12.05 — Концерт. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 15.55 — Болалар учун фильм. 17.05 — Концерт. 17.35 — Стадион ҳамма учун. 18.05 — Расмларда қуёш акси бор. 18.20 — Ерга садоқат. 19.25 — Жасорат. 19.55 — Футбол. Жаҳон чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Телеочерк. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Нотаниш аёл. Бадиий фильм.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 9.45 — Ярмаркадан сўнг. Бадиий фильм. 10.50 — Концерт. 11.10 — Мультфильм. 11.30 — Француз тили. 12.00 — Пан Тау. Бадиий фильм. 3-4-серия. 13.00 — Бил ва уддала. 13.45 — Фильм-концерт. 14.30 — Балли, қизлар. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Спорт ҳафталиги. 19.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 19.30 Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 21.30 — Время. 22.05 — Унутиш мумкин бўлмаган одам. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Иншони қандай ёзиш керак. 12.30 — Кинопрограмма. 13.30 — Кентаврлар. Бадиий фильм. 1-серия. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.45 — Тенгдошларинг ижоди. 19.15 — Ташаббускорлар ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фильм-манзаралар. 20.00 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси. 22.25 — Кентаврлар. Бадиий фильм. 2-серия. 23.35 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Химия. 18.40 — Реклама. 19.00 — Физика. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Эртага премьера. 21.30 — Москва-II.

7 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.25 — Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар. 11.25 — Фильм-концерт. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Илмий-оммабоп фильм. 16.05 — Сен қонунни биласанми? 16.35 — Ўсмирлар ижоди. 17.05 — Мураббий. 17.35 — Горнчилар, қаердасиз! 18.20 — Мамлакат далаларида. 18.35 — Фан оламида. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурс кундалиги. 20.20 — Кафедра. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.55 — Дунё воқеалари. 23.10 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 10.05 — Унутиш мумкин бўлмаган одам. Бадиий фильм. 11.20 — Мультфильм. 11.40 — Немис тили. 12.10 — Пан Тау. Бадиий фильм. 5—6-сериялар. 13.10 — Ота-оналар, Сизлар учун. 13.40 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 14.10 — Концерт. 14.30 — Социалистик халқ хўжалиги. 15.20 — Мешчан дворянликда. 16.00 — Фильм-концерт. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Стадион ҳамма учун. 19.20 — Фильм-концерт. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 21.30 — Время. 22.05 — Уя. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 11.50 — Шаҳзода ва гадо. Бадиий фильм. 12.05 — Музикали телефильм. 13.25 — Кентаврлар. Бадиий фильм. 2-серия. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Шоирлар болаларга. 18.50 — Кинопрограмма. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Балетлардан вариациялар. 20.00 — Турмуш ва маданият. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап? 22.20 — Совет киноси усталари. 23.40 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Она тили. 18.40 — Ёшлик. 19.05 — Биология. 19.35 — Фильм-концерт. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Ҳамма вақт шай. 20.50 — Телефильмлар. 21.30 — Москва-II.

8 ИЮЛЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.20 — Киносаёҳатчилар клуби. 11.20 — Кафедра. Бадиий фильм. 1-серия. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Болалар учун фильм. 17.00 — Шахмат мактаби. 17.30 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 18.15 — Львовлик усталар маҳорати. 18.45 — Футбол шарҳи. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурс кундалиги. 20.20 — Кафедра. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.15 — Футбол. Жаҳон чемпионати. Ярим-финал.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 9.45 — Уя. Бадиий фильм. 11.00 — Горнчилар, қаердасиз! 11.45 — Испан тили. 12.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 12.15 — Концерт. 12.55 — Торжилик бичиқчи. Бадиий фильм. 14.00 — Оналар мактаби. 14.30 — Ҳужжатли фильм. 15.20 — Ёшлар адреслари. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Я. Купала туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган кеча. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Дўстларимиз чеҳраси. 21.30 — Время. 22.05 — Биринчи рейс. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Баҳор қизи. Спектакль. 11.50 — Химия. 12.20 — Музикали телефильм. 12.50 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 13.20 — Дўстим Тиманчи. Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильмлар. 19.00 — Ижод саҳифалари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фильм-манзара. 19.55 — Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Комплекс механизация — пахтачиликда бош йўналиш. 23.20 — Озод Ватанимиз, ортсин шон-шуҳратинг.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Биология. 18.40 — Она тили. 19.10 — Фильм-концерт. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Унинг қайлиғиман. Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

9 ИЮЛЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Футбол. Жаҳон чемпионати. 12.05 — Кафедра. Бадиий фильм. 2-серия. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — СССРнинг монументал санъати. 16.30 — Москва комсомолининг ишлари. 17.00 — Рус тили. 17.30 — Қўғирчоқ спектакль. 18.25 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — Ҳамдўстлик. 19.55 — Футбол. Жаҳон чемпионати. Ярим финал. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Ҳужжатли фильм.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 9.55 — Биринчи рейс. Бадиий фильм. 11.10 — Н. Каплунов билан учрашув. 12.00 — Инглиз тили. 12.30 — Концерт. 13.20 — Пан Тау. Бадиий фильм. 7-серия. 13.50 — Шахмат мактаби. 14.20 — Мультфильмлар. 14.50 — Поэзия. 15.40 — Музикали киоск. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Болалик остонасидан ўтиб. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Халқ ижоди. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Музикали программа. 21.30 — Время. 22.05 — Деярли кулгили воқеа. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 11.35 — Фонарик. 12.00 — Иншони қандай ёзиш керак. 12.30 — Фильм-спектакль. 13.35 — Ёз ҳикоялари. Бадиий фильм. 18.05 — Мультфильмлар. 18.45 — Шифокор суҳбати. 19.00 — Ўсмир ва қонун. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли киноэкрани. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Ҳаёт, санъаткор ва томошабин. 00.05 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 17.55 — Қувноқлар даврасида. 18.25 — Тартюф. Спектакль. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Физика. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

10 ИЮЛЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.45 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.15 — Спортлото. 10.25 — Ҳужжатли фильм. 11.25 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.55 — Поэзия. 12.35 — Москвичка. 14.05 — Болалар учун фильм. 15.15 — Дунё воқеалари. 15.30 — Болалар учун фильм. 16.40 — Ҳайвонот оламида. 17.40 — С. Лемешев туғилган куннинг 80 йиллигига. 19.10 — Халқаро мавзуда суҳбат. 19.40 — Концерт. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.25 — Деярли кулгили воқеа. Бадиий фильм. 1-2-сериялар. 11.45 — Музикали программа. 12.20 — Ҳужжатли фильм. 12.50 — Халқ архитектураси ва турмуши музейи. 13.25 — Учинчи симфония. 13.50 — Бретер. Телеспектакль. 15.00 — Фильм-концерт. 15.55 — Ҳужжатли фильм. 16.15 — Санъат усталари. 17.20 — Катталар учун мультфильмлар. 17.55 — Халқаро обзор. 18.10 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.15 — Здоровье. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Чавандозлик бўйича СССР чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Унутилмас куз. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телеминиатюралар. 10.50 — Светофор. 11.30 — Тоғлар чорлайди. Бадиий фильм. 12.50 — Концерт. 13.50 — Шахмат мактаби. 14.20 — Телефильмлар. 18.05 — Мультфильмлар. 18.45 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт (давоми). 23.05 — Мультфильмлар.

18.00 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

11 ИЮЛЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.45 — Будильник. 10.15 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.15 — Здоровье. 12.00 — Тонгги почта. 12.30 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 12.45 — Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши. 13.45 — Музикали киоск. 14.15 — Футбол. Жаҳон чемпионати. 3—4-ўринлар учун. 16.00 — Ҳаётга йўлланма. 16.45 — Бугун — Балиқчилар куни. 17.15 — Хатларингиз асосида. 18.00 — Халқаро панорама. 18.45 — Мультфильм. 19.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.00 — Гусар балладаси. Кинокомедия. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли экран. 23.15 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 10.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 11.00 — Чавандозлик бўйича СССР чемпионати. 11.30 — Концерт. 11.50 — Менинг кулгили бахтим. Фильм-спектакль. 13.15 — 9-студия. 14.15 — Концерт. 17.05 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.35 — Мардлик. Бадиий фильм. 5-серия. 18.40 — Театр афишаси олдида. 19.40 — Бизнинг биография. 1943 йил. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Олтин калитча. Бадиий фильм. 11.25 — Санъат ғунчалари. 11.55 — Қувноқ стартлар. 12.55 — Ўзбекистон спорти. 13.25 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 13.55 — Абитуриент—82. 14.30 — Реклама. 18.10 — Мультипанорама. 19.10 — Бугун — Балиқчилар куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телеминиатюралар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик: тажриба ва муаммолар. 22.25 — Ҳаво пиёдалари. Бадиий фильм.

16.00 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Футбол. Жаҳон чемпионати. 12.05 — Ота-оналар Сизлар учун. 12.35 — Москва шаҳар телефон тармоғининг 100 йиллигига бағишланган кўрсатув. 13.05 — Спортлото. 13.15 — Концерт. 14.00 — Ғолиблар. 15.25 — Дунё воқеалари. 15.40 — Мультфильм. 15.55 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 16.55 — Бугун — Халқаро кооперация куни. 17.25 — Цирк. 17.55 — Халқаро мавзуда суҳбат. 18.25 — Концерт. 18.55 — 9-студия. 19.55 — Қирол Лир. Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Қирол Лир (давоми). 23.45 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.25 — Келишган эркак. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 11.35 — Тонгги почта. 12.05 — Новосибирск телевидениесининг программаси. 13.35 — Олам кинокамера кўзгусида. 14.40 — Илмий-оммабоп фильм. 15.00 — Музикали киоск. 15.30 — Кинотомошабин ҳамроҳи 16.15 — 1982 йил қўшиқлари. 17.20 — Кинопанорама. 18.45 — Халқаро обзор. 19.00 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — П. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 20.30 — Хайрли тун кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время 22.05 — Москвада уч кун. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Фильм концерт. 10.40 — Бирга бўлсак ҳаммамиз. 11.10 — Белгиланган курсдан боряпман. Бадиий фильм. 12.30 — Музика истиқболи режалари. 13.10 — Шифокор суҳбати. 13.25 — Шахмат мактаби. 13.55 — Биз — Ватанпарвар интернационалистлармиз. 14.10 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — До-ре-ми-фа-соль. 18.45 — Бугун — Халқаро кооператорлар куни. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Цирк. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Даврамизга марҳабо. 21.30 — Время. 22.05 — Даврамизга марҳабо (давоми).

18.25 — Тожикистон телевидениесининг программаси.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — Севги қўшиқлари. 9.30 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 10.15 — Дугоналар радиожурнали. 11.30 — С. Раҳмонова куйлайди. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Кооперация ходимлари. Сизлар учун! 14.00 — Табаррук замин. 17.00 — Музикали салом. 18.15 — Халқ фаровонлигини оширишда Озиқ-овқат программасининг роли. 18.30— Халқ куйлари 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.00 — Кооператорларнинг талабларига биноан концерт. 22.30 — Лирика кечаси. 24.00 — Хайрли тун.

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3/VII да Ёшликда берган кўнгил, 4/VII да Кулги кечаси.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҚЛАРИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

РЕСПУБЛИКА ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ ШУНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ,

кредитга шаҳарлараро телефонда гаплашганлик ҳақи счет тақдим этилган вақтдан бошлаб 15 кун муддатда тўланиши керак.

ҲАҚ БЕЛГИЛАНГАН МУДДАТДА ТЎЛАНМАСА, ТЕЛЕФОН УЗИБ ҚЎЙИЛИШИ МУМКИН.

Узиб қўйилган телефон қарз узилгандан ва улаб бериш учун 2 сўм тўлангандан сўнг шаҳар телефон станцияси томонидан улаб берилади. Телефон узиб қўйилган пайтдан бошлаб бир ой муддатда қарз тўланмаса, абонент тугатилиши мумкин. Қарз жорий этилган тартиб бўйича ундириб олинади.

Шаҳарлараро телефонда гаплашганлик учун ҳақни ўз вақтида тўлашингизни сўраймиз.

Справкалар учун телефонлар: 44-32-24, 44-33-34.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг бадиий коллективлари собиқ созанда, республикада хизмат кўрсатган артист, республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1929 йилдан буён КПСС аъзоси

Али Ҳамидович ХУЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000. Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари—33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-33-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-18; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР —2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.